

อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอัง
OBSTACLES OF EDUCATIONAL ACCESS TO SENIOR HIGH SCHOOL OF THE DARA-
ANG ETHNIC GROUP

สุกัญญา จันทรทิพย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

OBSTACLES OF EDUCATIONAL ACCESS TO SENIOR HIGH SCHOOL OF THE DARA-
ANG ETHNIC GROUP

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(M.A. (Social Management))

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์
เรื่อง
อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง
ของ
สุกัญญา จันทรทิพย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ บุญโยปัทม์ภัก)	(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
	 กรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)

ชื่อเรื่อง	อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง
ผู้วิจัย	สุกัญญา จันทรทิพย์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. หทัยรัตน์ บุญโยปษัฎฐ์

งานวิจัยเรื่อง อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนูจังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ และ (3) เพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ โดยงานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูลทั้งหมด 2 เดือน จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 14 คน โดยมี 4 กลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนดาราอั้ง จำนวน 9 คน ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์การไม่แสวงหาผลกำไร ได้แก่ มูลนิธิรักเด็ก จำนวน 1 คน และนักวิชาการด้านกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 1 คน จากผลการวิจัยพบว่า อุปสรรคของการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ คือฐานะทางเศรษฐกิจ เนื่องจากผู้ปกครองของเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ทำไร่ทำสวน และเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จึงทำได้เพียงรับจ้าง และรายได้ที่ได้รับรายวัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการส่งบุตรหลานเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้ ส่งผลให้ไม่ได้รับโอกาสในการจ้างงานในงานที่มีรายได้ที่สูง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และการศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง สำหรับแนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนชาวดาราอั้งได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือการสร้างการเปลี่ยนแปลงในด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอาชีพเข้ามาดูแล ส่งเสริมการพัฒนาให้ผู้ปกครองของเยาวชนได้มีแหล่งรายได้ที่แน่นอน และมีการสนับสนุนในการเข้าถึงแหล่งทุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เยาวชนชาวดาราอั้งได้รับการศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดโอกาสในการได้รับการจ้างงานที่มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางด้านการศึกษา และรายได้ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง กับกลุ่มคนทั่วไป

คำสำคัญ : ดาราอั้ง, การเข้าถึงการศึกษา, อุปสรรค

Title	OBSTACLES OF EDUCATIONAL ACCESS TO SENIOR HIGH SCHOOL OF THE DARA-ANG ETHNIC GROUP
Author	SUKANYA JANTIP
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Hathairat Punyopashtambha

This research is about the obstacles to educational access to senior high school among the Dara-Ang ethnic and has three main objectives, as follows: (1) to investigate the situation of the educational system for Dara-Ang youth in Hua Ja Nu Village, Chiangmai; (2) to study the obstacles affecting the access of Dara-Ang youth to the upper secondary level in Hua Ja Nu Village, Chiangmai; and (3) to identify a way to develop an approachable system and provide more opportunities for them to reach the previously mentioned educational levels. This research was conducted with using qualitative research methods to aggregate information from document search and in-depth interviews of 14 informants from June to July 2021. The participants were composed of four groups: Dara-Ang parents, nine Dara-Ang youths, three representatives from three related organizations, including the Ministry of Education, the Ministry of Labor and the National Human Rights Commission of Thailand, the Rak-Dek Foundation, a non-government organization and scholars on ethnic groups. The results of the research showed that the key obstacle affecting educational access to the upper secondary level among the Dara-Ang in Hua Ja Nu, Chiangmai was economic status. Most Dara-Ang families are unskilled laborers. They are hired to do low-paid work in the agricultural sector and receive daily pay. Moreover, they had no land ownership. They could not get more money from any other channels. In other words, the Dara-Ang youth are unable to continue their upper secondary education because of a lack of financial support. As a result, they are unable to get high-paying jobs leading to higher levels of educational and income inequality between them and others. The key solution for helping them reach a higher educational level is to tackle social inequality in three ways, including career development for Dara-Ang parents, sustainable sources of income, and available funding approach. These three ways may help the Dara-Ang youth receive financial support to study at the upper secondary level, leading to better chances of getting high-paying jobs and reduces the levels of educational and income inequality between the Dara-Ang and others.

Keyword : Dara-Ang, Educational Access, Obstacles

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ และได้เอาใจใส่ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจาก รศ.ดร. หทัยรัตน์ บุญโยปษัฎฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องของสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำองค์ความรู้ แนวทางในการศึกษาค้นคว้าตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. สุรพล สุยะพรหม ประธาน รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และผศ.ดร.ธนิกันต์ สุญสินภัย ที่กรุณาเป็นเกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณกาญจนา จงคำ ในการให้ความอนุเคราะห์ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลในสารนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

และขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจมาตลอดการศึกษา ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จ ด้วยความจริงใจ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

สุกัญญา จันทรทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ขอบเขตการศึกษา	6
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	6
ขอบเขตด้านพื้นที่	6
ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	8
สถานการณ์การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน.....	8
ปัญหาการเข้าถึงการศึกษาในประเทศไทย.....	9
แนวคิดของกลุ่มชาติพันธุ์.....	10
กลุ่มชาติพันธุ์.....	10
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราวัง.....	15

แนวคิดและทฤษฎี.....	19
การกำหนดนโยบายสาธารณะ (public policy development).....	19
แนวคิดเรื่องช่วงชั้นทางสังคม (Social Stratification)	19
แนวคิดเรื่องความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice).....	20
สิทธิเด็ก (Child Rights)	21
ความเสมอภาคทางการศึกษา (Equity in education).....	27
หลักเรื่องความเสมอภาค (Equity Theory).....	27
แนวคิดสิทธิมนุษยชน (Human Rights).....	33
แนวคิดบูรณาการ (Integration Theory)	34
สิทธิชนเผ่าในประเทศไทย	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	55
วิธีการเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	55
วิธีการเก็บข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดมุมมองด้านการศึกษา.....	56
ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับมาตรการการหาแนวทางส่งเสริม.....	56
บทที่ 4 ผลการวิจัย	57
ตอนที่ 1 สถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดารารอั้งหมู่บ้านห้วยจะนุ จังหวัดเชียงใหม่.....	57

ตอนที่ 2 ศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่.....	60
ตอนที่ 3 แนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่.....	63
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	69
1. สถานการณ์ของการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่.....	70
2. อุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาในระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่.....	70
3. มาตรการการหาแนวทางการส่งเสริม เพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่.....	71
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	76
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก.....	82
คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	83
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	83
ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดมุมมองด้านการศึกษา.....	83
ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับมาตรการการหาแนวทางส่งเสริม.....	83
ประวัติผู้เขียน.....	84

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ภาพแสดงถึงกลุ่มชาติพันธุ์ดารอั้ง.....	2
ภาพประกอบ 2 การแต่งกายของชาวดารอั้ง.....	18
ภาพประกอบ 3 ร่วมตัวเทศกาลสำคัญบอยซานัมฮามาย (ปีใหม่ดารอั้ง)	18
ภาพประกอบ 4 ผ้าเคียนศิริชะ.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

“กลุ่มชาติพันธุ์” (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) มีอยู่ทั่วทุกมุมโลก มีหลากหลายเชื้อชาติพันธุ์ และไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังคงเป็นประเด็นที่มักพบเจอให้เห็นอยู่เสมอ จากการสำรวจในประเทศไทยพบว่า มีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ราว ๆ 91 กลุ่ม (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2565) เดิมทีได้รวบรวมฐานข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์ 36 กลุ่ม กลุ่มชาติพันธุ์ถูกจำแนกตามตระกูลภาษา แบ่งออกเป็น 5 ตระกูลภาษา ได้แก่ 1) ภาษาไท-กะได 2) ภาษาจีน-ทิเบต 3) ภาษาออสโตรเอเชียติก 4) ภาษาออสโตรเนเซียน และ 5) ภาษาม้ง-เมี่ยน แต่ปัจจุบันนั้นได้จำแนกประเภทใหม่ โดยจำแนกตามกลุ่มเรียกตนเอง (ชื่อเรียกกลุ่มของตน) หรือกลุ่มชื่อที่ต้องการให้สังคมเรียกเพื่อให้เข้ากับบริบทสังคมในปัจจุบัน

กลุ่มชาติพันธุ์ที่ผู้วิจัยสนใจคือ ชาวดารอั้ง หรือชื่อที่รู้จักกันดีคือ ชาวปะหล่อง (Palaung) เป็นชนกลุ่มน้อยชาวมอญ-เขมร ที่สามารถพบได้ในรัฐฉาน ของประเทศเมียนมาร์ มณฑลยูนนาน ของประเทศจีน และทางภาคเหนือของประเทศไทย เป็นชนกลุ่มที่เพิ่งอพยพเข้ามาในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2511 จนถึงปี พ.ศ. 2527 พบว่ามีจำนวนประชากรชาว ดารอั้งหรือชาวปะหล่องอยู่ที่จำนวนประมาณ 2,000 คน อพยพเข้ามาที่ดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (อภิชาติ ภัทรธรรม, 2557) ปัจจุบันสามารถพบหมู่บ้านหลายแห่งสลับกับมูเซอดำและอาข่าในอำเภอฝางของเชียงใหม่ ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มดารอั้งในหัวข้อ “อุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษา” เนื่องจากคนในประเทศไทยยังไม่ค่อยรู้จักชนกลุ่มนี้มากนัก และข้อมูลที่มีอยู่ในประเทศไทยน้อย จึงทำให้หลาย ๆ คนไม่ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มดารอั้ง เมื่อเทียบกับการตีแผ่วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในประเทศไทย นอกจากเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นที่ต้องการจะให้ทุกคนรับรู้แล้ว ผู้วิจัยต้องการที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมของชนกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีอัตลักษณ์ที่สวยงาม และเฉพาะตัว ที่สื่อถึงกลุ่มได้อย่างชัดเจน

ภาพประกอบ 1 ภาพแสดงถึงกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง

การเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ สิ่งที่เป็นปัญหาที่ได้ยินกันบ่อยคือการไร้สัญชาติ จึงถูกตัดขาดจากสิทธิหลาย ๆ อย่าง ในปัจจุบันประเทศไทยมีคนไร้สัญชาติกว่า 480,000 คน ซึ่งในความเป็นจริงตัวเลขอาจจะมากกว่านี้ และยังคงมีคนอีกหลายกลุ่มที่ประสบกับปัญหาการไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานได้ ถึงแม้ว่าสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาเรียนฟรี 15 ปีได้ แต่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิบางอย่างได้อย่างเท่าเทียมเหมือนบุคคลที่ได้รับสัญชาติไทย อย่างเช่น การกู้ยืมเงินจากแหล่งทุน (workpointTODAY | Writer, 2561) และหนึ่งในปัญหาที่ผู้วิจัยจะนำมาทำวิจัยคือเรื่องอุปสรรคการเข้าถึงการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และสามารถนำความรู้มาพัฒนาศักยภาพทั้งตนเองและประเทศ เพื่อใช้ชีวิตในสังคม รวมถึงการนำความรู้มาใช้ประโยชน์และพัฒนาสังคม แต่ทว่าก็มีบางคนในชนกลุ่มน้อยชาวดาราอั้งที่หมู่บ้านห้วยจะพบกับปัญหาที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับการศึกษาชั้นมัธยมตอนปลายได้ ด้วยสภาพปัญหาทั่วไปที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาต่อ เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ไม่เอื้อต่อการเดินทาง เพราะในโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นตอนปลายมักจะตั้งอยู่ที่ตัวเมือง สภาพทางเศรษฐกิจ ที่ชาวดาราอั้งต้องเผชิญอยู่ จึงส่งผลในกลุ่มคนเหล่านี้ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือสภาพสังคม ที่มองว่าการศึกษาไม่สำคัญ การทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้นั้นสำคัญต่อการดำรงชีวิตมากกว่า และในปัจจุบันเป็นอันทราบกันดีว่าทั่วโลกมีเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีทั้งหมด 17 ข้อ จากเดิมที่ที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ (Millennium Development Goals – MDGs) เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ที่ได้สิ้นสุดลงไปแล้วในปี 2558 ทาง United Nations หรือ UN จึงหา

กระบวนการที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและกำหนดเป้าหมายหลังจากปี 2558 โดยมีจุดมุ่งหมายในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน จากเดิมที่ MDGs มีเป้าหมายเพียง 8 ข้อ กลายเป็น SDGs 17 ข้อ (สยาม อรุณศรมภักต และ ยงยุทธ วัชรดุลย์, 2559) โดยในวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นในข้อที่เกี่ยวกับการศึกษานั้นก็คือข้อ 4 ที่ว่าด้วยการศึกษาที่เท่าเทียม ที่เข้ามาผลักดันให้บุคคลทุกกลุ่มควรได้รับการ “รับรองการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน” การศึกษาที่มีคุณภาพและครอบคลุมสำหรับทุกคนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างแรงขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในเป้าหมายที่ 4 มุ่งสร้างหลักประกันว่าเด็กทั้งชาย และหญิงสามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และระดับมัธยมศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายภายในปี 2573 รวมทั้งให้มีการเข้าถึงการฝึกอบรมทักษะอาชีพในราคาที่เหมาะสมอย่างเท่าเทียมกัน และขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศ และความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนบรรลุการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพอย่างถ้วนหน้า การศึกษาทำให้เกิดความคล่องตัวทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังเป็นกุญแจสำคัญในการหลีกเลี่ยงความยากจน ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการเพิ่มอัตราการเข้าถึงการศึกษา และอัตราการเข้าเรียนในโรงเรียนในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กผู้หญิง อย่างไรก็ตาม เด็กราว 260 ล้านคนยังไม่ได้เข้าเรียนในปี 2018 (นงลักษณ์ อัจฉริยะ, 2563) ซึ่งเกือบหนึ่งในห้าของประชากรทั่วโลกในกลุ่มอายุนั้น และมากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กและวัยรุ่นทั่วโลกไม่ผ่านมาตรฐานความสามารถขั้นต่ำในการอ่านและคณิตศาสตร์ โดยในแต่ละข้อของเป้าประสงค์ SDGs มีตัวชี้วัด โดยในงานวิจัยของผู้วิจัยเองทำเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์ จึงขอยกตัวอย่างเป้าหมายข้อ 4.5 ภายในปี 2573 ขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศในการศึกษาและประกันการเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียมกันสำหรับผู้เปราะบาง รวมถึงคนพิการคนพื้นเมืองและเด็กที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง

การมีส่วนร่วมและความเสมอภาค คือทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศอายุเชื้อชาติสีผิวชาติพันธุ์ภาษาศาสนาความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ ชาติกำเนิดหรือสังคมทรัพย์สินหรือการเกิด ตลอดจนคนพิการผู้อพยพชนพื้นเมือง และเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบางหรือสถานภาพอื่น ๆ ควรเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันและโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลุ่มเปราะบางที่ต้องการความสนใจเป็นพิเศษและกลยุทธ์ที่กำหนดเป้าหมาย ได้แก่ คนพิการชนเผ่าพื้นเมืองชนกลุ่มน้อยและคนยากจน และความเท่าเทียมกันทางเพศ คือเด็กหญิงและเด็กชายหญิงและชายทุกคนควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงบรรลุในระดับที่เท่าเทียมกันและได้รับประโยชน์จากการศึกษาที่เท่าเทียม

กัน เด็กวัยรุ่นและเยาวชนหญิงที่อาจถูกระทำความรุนแรงตามเพศการแต่งงานของเด็ก การตั้งครุภก่อนกำหนดและการทำงานบ้านที่หนักหน่วงตลอดจนผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทที่ยากจน และห่างไกลต้องการการเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในบริบทที่เด็กชายด้อยโอกาสควรดำเนินการตามเป้าหมายเพื่อพวกเขา นโยบายที่มุ่งเอาชนะความไม่เท่าเทียมกันทางเพศจะมีประสิทธิผลมากขึ้น เมื่อเป็นส่วนหนึ่งของแพ็คเกจโดยรวมที่ส่งเสริมสุขภาพความยุติธรรมธรรมาภิบาลและเสรีภาพจากการใช้แรงงานเด็ก

ทางด้านประเทศไทยเองก็มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง “ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และตามเป้าหมายที่กล่าวมาทั้งหมดจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติคือประเทศไทยแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวฉบับแรกสำหรับการพัฒนาประเทศไทย ยุทธศาสตร์ชาติ คือ ออกแบบมาเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติความเป็นอิสระและอธิปไตยของประเทศ เพื่อสร้างกลยุทธความสามารถของประเทศในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม และบริการของประเทศไทยด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ ๆ ที่จะช่วยยกระดับประเทศความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่รายได้ต่อหัวที่สูงขึ้น และการกระจายผลประโยชน์ที่เพียงพอให้กับทุกคนบางส่วนของประเทศ พัฒนาค้นไทยให้มีคุณธรรมมีระเบียบวินัยมีน้ำใจ พร้อมด้วยมีทักษะในการวิเคราะห์และสามารถ “รู้รับและปรับตัว” เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ จะมีค่าเท่ากันเข้าถึงบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานสวัสดิการและระบบยุติธรรมโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และอุดมการณ์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการพัฒนา และการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับจัดทำขึ้นตามหลักปรัชญาของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยยึดหลัก 3 ประการหลักการซึ่ง ได้แก่ “ ความพอประมาณความมีเหตุมีผล และความรอบคอบ” พร้อมกับเป้าหมายสิบเจ็ดประการของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้การพัฒนาทุกด้านบรรลุผลคือสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมตลอดจนธรรมาภิบาลทั้งในและต่างประเทศ ความร่วมมือความร่วมมือ เมื่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประสบความสำเร็จ ประเทศไทยจะกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี 2580 นอกจากนี้ศักยภาพ และคุณภาพของคนไทยในทุกกลุ่มอายุถือเป็นหัวใจสำคัญความท้าทายในการพัฒนาประเทศ ในขณะที่ผู้คนเข้าถึงบริการสาธารณะการศึกษา และสาธารณะบริการด้านการดูแลสุขภาพโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะและการคุ้มครองทางสังคม

ครอบคลุมมากขึ้น คุณภาพและมาตรฐานของบริการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการป้องกันดังกล่าวแตกต่างกันไปในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันหลายมิติอย่างมีนัยสำคัญยังคงมีอยู่ในประเทศ ความยากจนยังคงมีอยู่ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความพยายามอย่างต่อเนื่องในการยกระดับการพัฒนาเพิ่มรายได้ และการแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันบนพื้นฐานที่ยั่งยืน

ทางด้านกฎหมายของไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) การศึกษาในประเทศไทยกำหนดให้มี "การศึกษาขั้นพื้นฐาน" 9 ปี (ประถมศึกษา 6 ปีและมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี) การศึกษาในโรงเรียนของรัฐไม่มีค่าใช้จ่ายจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เด็ก ๆ เข้าเรียนในโรงเรียนประถมตั้งแต่อายุหกขวบและเข้าเรียนได้ 6 ขวบ ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ตามสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย รัฐบาลยืนยันว่าเด็กทุกคนรวมทั้ง “เด็กที่ไม่ใช่คนไทย” เด็กที่ไม่มีสถานะทางกฎหมายว่าเป็นคนไทยที่ชัดเจน รวมไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ มีสิทธิได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี แต่อย่างไรก็ตามคนกลุ่มนี้ยังมีอุปสรรคที่จะเข้าถึงการศึกษาเนื่องด้วยจากเรื่องของ ภาษา วัฒนธรรม และแม้กระทั่งอุปสรรคทางด้านภูมิศาสตร์ ถึงแม้ว่าตามกฎหมายทุกคนสามารถเรียนฟรี 15 ปี หรือเข้าถึงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ถึงอย่างนั้นความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจนมักเกิดขึ้นเมื่อต้องก้าวเข้าสู่การเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ดังนั้นเมื่อได้ศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวแล้ว ถ้าหากปล่อยไว้เนิ่นนานจะเห็นได้ว่าส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคล และการพัฒนาต่อประเทศชาติ เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมีสิทธิได้รับอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มไหนก็ตาม จะต้องได้รับการแก้ไข รวมถึงการเปลี่ยนแปลงให้มีการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศไทย และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับ การศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) โดยแบ่ง ออกเป็น 2 แบบ คือ 1) สัมภาษณ์เชิงลึก 2) สัมภาษณ์เชิงลึก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคในการเข้าถึงระบบการศึกษาของเยาวชน ดาราอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการวิจัยคือ หมู่บ้านห้วยจะนู อำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนดาราอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน 2) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 คน 3) องค์กร ไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) จำนวน 1 คน 4) นักวิชาการด้านกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 1 คน เป็น จำนวนทั้งสิ้น 14 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกกฎหมายหรือกำหนดนโยบายในการส่งเสริมในกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มากขึ้น
2. เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเสริมสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นในสังคม
3. เพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่จะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

ดาราอั้ง (Dara-Ang) หมายถึง ชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์นี้ใช้เรียกตัวเอง ดาราอั้งหมายถึง “คนที่ อยู่บนดอย” แต่คนส่วนใหญ่รู้จักชาติพันธุ์ดาราอั้งในชื่อว่า “ปะหล่อง”

การเข้าถึงการศึกษา (Educational Access) หมายถึง สิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษา โดยมีนโยบายทางการศึกษามารองรับ ไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มชาติไหน หรือไม่กีดกันทางปัจจัยแม้บุคคลนั้นจะเป็นผู้ทุพพลภาพ ต่างเชื้อชาติ ศาสนา และการรับรู้ความสามารถทางสติปัญญา

อุปสรรค (Obstacles) หมายถึง ความยากลำบากหรือปัญหาที่ขัดขวางไม่ให้บรรลุในบางสิ่ง หรือขัดขวางความก้าวหน้า

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

สถานการณ์การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบันนี้ทิศทางการศึกษาไทยได้เป็นไปตามแบบแผนตามบริบทของการศึกษาชาติได้แก่ ในเรื่องของพัฒนาคน พัฒนาครูอาจารย์ และพัฒนาสังคม อีกทั้งการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน และการศึกษาที่มีการเน้นการศึกษาในรูปแบบของอาชีวศึกษา เพื่อมุ่งเน้นเรื่องการเมืองงานทำ ในประเทศไทยหน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทหรือจัดการศึกษาไทย คือ กระทรวงศึกษาธิการ ที่จะกำกับดูแลในด้านของนโยบายเพื่อกำหนดใช้ในการเป็นมาตรฐาน ในงานวิจัยของ (ประหยัด พิมพ์า, 2561) กล่าวถึงเรื่องปัจจัยภายนอกของการศึกษาไว้ว่า การที่ประเทศจะพัฒนาดัชนีมากขึ้นนั้น จะต้องวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่สำคัญเพื่อนำไปพัฒนาระบบการศึกษาได้ มีปัจจัยทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่

1. ด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านนี้มีผลได้ด้านการกำหนดคุณสมบัติและคุณภาพของแรงงานในอนาคต หากเราพัฒนาในด้านเทคโนโลยี และมีความก้าวหน้า จะช่วยเพิ่มศักยภาพแรงงาน และการแข่งขันของประเทศ

2. ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจนี้มีผลต่อตลาดการศึกษา และแรงงาน เนื่องจากเศรษฐกิจจะเป็นตัวกำหนดลักษณะของแรงงานที่ต้องการ อย่างเช่นเศรษฐกิจใหม่ จะแข่งขันการด้วยนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ และจะต้องใช้การวิจัยและพัฒนาคน รวมถึงแรงงานฝีมือที่เป็นที่แข่งขันทักษะในหลาย ๆ ด้าน เช่น รอบรู้ด้านภาษา การบริหาร ซึ่งตรงนี้จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

3. ด้านระบบราชการ จากการปฏิรูปที่ผ่านมา พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือในเรื่องของการล่าช้าในการดำเนินงาน หรือการประสานงานที่ใช้เวลานานเกินไป และการทำงานแบบระบบราชการคือมีระเบียบที่ชัดเจน และตายตัว ไม่มีความยืดหยุ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างลำบาก

4. ด้านการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการเมืองอยู่ในทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน รวมถึงการกำหนดนโยบาย ทิศทาง การปฏิรูปต่าง ๆ ล้วนจะมีเรื่องของการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือปัจจัยในด้านนี้ยังส่งผลในเรื่องของการปฏิรูปต่าง ๆ อีกทั้งยังสามารถเป็นอุปสรรคได้ด้วย เพราะผู้ที่มีอำนาจเข้ามากำหนดนโยบายในบางครั้งไม่เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น ทำ

ให้นโยบายในบางส่วนไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในบริบทของประเทศไทย รวมถึงการดำเนินงานอย่างไม่ต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาไม่เกิดผลอย่างยั่งยืน

5. ด้านวัฒนธรรม ในสังคมไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับพื้นที่ และมีบางเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในเรื่องของการศึกษา คือคนไทยมองว่าเรื่องของการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว ไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้เกิดความร่วมมือกันน้อย และไม่ค่อยเกิดการเปลี่ยนแปลง

ในด้านแนวโน้มของการศึกษาไทยในปัจจุบันคาดว่าจะมีแนวโน้มในด้านบวก เรื่องของความเหลื่อมล้ำทางโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันมีการตระหนักรู้และมีแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มีการเรียกร้อง ละกลักลับมามีกระแสทั่วทุกมุมโลก ทำให้คนส่วนใหญ่เริ่มกลับมาให้ความสนใจกับเรื่องนี้มากขึ้น อีกทั้งยังมีเรื่องของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ามาด้วย ที่ว่าด้วยเรื่องของการที่จะทำให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม

ปัญหาการเข้าถึงการศึกษาในประเทศไทย

ปัญหาเรื่องการเข้าถึงการศึกษา คือเรื่องของโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีปัจจัยเรื่องของสังคม และสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง อ้างอิงจากงานวิจัยของ (อรอนงค์ ทวีปรีดา, 2559) ที่กล่าวไว้ว่าความสามารถของคนแต่ละสังคมไม่เท่ากัน เนื่องจากโอกาสทางการศึกษานั้นมีปัจจัย 2 ด้าน ปัจจัยข้อแรกคือ ปัจจัยแวดล้อมของแต่ละบุคคล ได้แก่ เชื้อชาติ เพศ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัว พื้นที่ที่อยู่อาศัย ปัจจัยข้อที่ 2 คือ การได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษามาตรา 10 กล่าวว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หากพิจารณาที่ปัจจัยแรก เป็นปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ เพราะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่ปัจจัยข้อที่ 2 นั้น เป็นปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ เพราะเป็นสิ่งที่ทางภาครัฐนั้นกำหนด และเลือกที่จะช่วย หรือเอื้อให้กับกลุ่มคนที่ไม่ได้รับการศึกษาได้ ถึงแม้ว่าตามพระราชบัญญัติได้กำหนดไว้ว่าสามารถเรียนฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ทั้งนี้ยังมีปัจจัยเรื่องของเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง บทบาทของรัฐที่พึงกระทำต่อประชาชน คือการสนับสนุนให้กับกลุ่มคนที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญกับประชาชนในชาติ เพื่อจะขับเคลื่อนให้ประเทศให้มีการพัฒนา แต่ถึงอย่างนั้นแล้ว ไม่ใช่คนทุกกลุ่มที่จะสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่า

เทียม ดังนั้นจึงถือว่าเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ทุกคนได้รับความเท่าเทียมได้อย่างสมบูรณ์ ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายมากมายเข้ามาผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แต่จากสภาพปัญหา สถานการณ์และเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำแล้วนั้น งานบทความวิจัยของ (นิภาพรรณ เจนสันติกุล, 2561) ได้วิเคราะห์ไว้ตรงกับงานวิจัยของ (อรอนงค์ ทวีปรีดา, 2559) ว่าเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ความยากจน และสิทธิทางการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของคนจนนั้นมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาน้อยกว่าคนที่มีฐานะร่ำรวย ยิ่งพื้นที่ที่เป็นต่างจังหวัดหรือชนบทที่โรงเรียนอยู่ห่างไกลแล้วนั้น ยิ่งประสบปัญหาในเรื่องของสภาพแวดล้อม สภาพการเดินทางที่ไม่เอื้ออำนวยให้เดินทางไปเรียน อีกทั้งโรงเรียนที่อยู่ในชนบท มีบุคลากรที่แตกต่างจากโรงเรียนในเมือง เรื่องงบประมาณ สื่อการจัดการเรียนการสอน ที่มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนในชนบท ดังนั้นสรุปได้ว่า เงื่อนไขสภาพแวดล้อมทางสังคม และเศรษฐกิจนั้นเป็นตัวแปรสำคัญหรือกำหนดให้กับประชากรจำนวนหนึ่ง ที่ทำให้ไม่มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาได้

ปัญหาการเรื่องโอกาสการเข้าถึงการศึกษานั้นที่เป็นที่พูดถึงกันมากเลยคือ โอกาสของกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย (นิติพล คงสมบูรณ์, 2559) กล่าวถึงกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะ การได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานของประเทศไทย คือกลุ่มคนไร้สัญชาติ เพราะคนกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาเรื่องการได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมี ถึงแม้ว่าประเทศไทยไม่ได้กีดกันการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่พระราชบัญญัติกำหนดที่สามารถเข้าถึงได้ แต่การเข้ารับบริการสาธารณะจากรัฐ การรับรองสิทธิหรือการเข้าถึงสิทธิบางอย่างนั้นกำหนดว่าจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับสัญชาติไทยเท่านั้น การที่ไม่สามารถเข้ารับบริการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เป็นโครงสร้างทางสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำ หากสามารถเปลี่ยนแปลงความเหลื่อมล้ำ และมีนโยบายของทางภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือดูแลนั้น อาจจะทำให้สามารถขจัดโอกาสที่ทำให้คนบางกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้

แนวคิดของกลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์

การศึกษาเรื่อง "กลุ่มชาติพันธุ์" นั้นเป็นประเด็นที่น่าสนใจ กลุ่มชาติพันธุ์ (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)) คือ การรวมกลุ่มของผู้คนที่ระบุดัตตนซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของคุณลักษณะร่วมกัน ทำให้คนกลุ่มนี้แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ เช่น อัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน เรื่องของภาษา วัฒนธรรม ศาสนา เอกลักษณ์ประจำกลุ่ม พื้นที่ที่อยู่อาศัย (พระวัชชัย อนามโย และ อุทัย สติมัน, 2559) บางครั้งชาติพันธุ์ใช้แทนกันได้กับคำว่าชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี ของลัทธิชาตินิยมและแยกออกจากกัน แต่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องเชื้อ

ชาติ เชื่อชาติอาจจะเป็นสถานะที่สืบทอดหรือขึ้นอยู่กับสังคมที่คน ๆ หนึ่งอาศัยอยู่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ มีแนวโน้มที่จะถูกกำหนดโดยมรดกทางวัฒนธรรมที่ใช้ร่วมกันโดย บรรพบุรุษ ตำนานบ้านเกิด ประวัติศาสตร์ บ้านเกิด ภาษา หรือภาษาถิ่น ระบบสัญลักษณ์ เช่นศาสนา ตำนาน เทพเจ้าและพิธีกรรม อาหาร การแต่งตัว ศิลปะหรือลักษณะทางกายภาพ กลุ่มชาติพันธุ์มักจะพูดภาษาที่เกี่ยวข้องกัน และมีลักษณะอื่นที่คล้ายกัน เมื่อเวลาผ่านไปอาจจะมีการปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ โดยวิธีการเปลี่ยนภาษา วัฒนธรรมการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรมและการเปลี่ยนศาสนาส่วนบุคคล หรือกลุ่มอาจจะเปลี่ยนจากชาติพันธุ์หนึ่งไปเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง กลุ่มชาติพันธุ์อาจจะเกิดการแบ่งย่อย ออกเป็นกลุ่มย่อยหรือชนเผ่าอื่น ๆ เมื่อเวลาผ่านไป อาจจะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ กลายเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ทำให้แยกออกจากกัน เนื่องจากเกิดการแยกออกทางกายภาพจากกลุ่มผู้ปกครอง หรือกลุ่มผู้ถ่ายทอดหลัก ในทางกลับกัน กลุ่มชาติพันธุ์ที่แยกออกไปแล้ว สามารถรวมเข้าด้วยกัน เป็นชาติพันธุ์เดียวกันได้ ไม่ว่าจะผ่านการแบ่งส่วนหรือการรวมกลุ่มการก่อตัวของเอกลักษณ์ทาง ชาติพันธุ์ที่แยกจากกัน เรียกได้นั้นคือการสร้างกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ที่แตกต่าง ในปัจจุบันธรรมชาติ ของกลุ่มชาติพันธุ์ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันโดยนักวิชาการกลุ่ม “Primordia lists” มองว่ากลุ่มชาติพันธุ์เป็นปรากฏการณ์ที่แท้จริงซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันมาตั้งแต่อดีตอันไกลโพ้น ซึ่งกลุ่มคนอื่น มองว่าโครงสร้างทางสังคมซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่กำหนดขึ้นตามกฎเกณฑ์ที่สังคมสร้างขึ้น

ในบทความของ (ประสิทธิ์ ลิปิธิชา, 2557) ให้ความหมายของ คำว่า “ชาติพันธุ์” มาจากคำ ภาษากรีก ἔθνος (อ่านว่า Ethnikos) และต่อมาได้ออกเสียงเป็น Ethnos ซึ่งเป็นคำยืมมาจาก ภาษาละตินว่าชาติพันธุ์ คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นคำสืบทอดมาสำหรับแนวคิดนี้ เป็นภาษาพื้นบ้านซึ่งใช้ควบคู่ไปกับคนที่แฝงมา (พวกอพยพ) มาตั้งแต่ช่วงปลายสมัยภาษาอังกฤษ กลาง ในสมัยภาษาอังกฤษใหม่ตอนต้นจนถึงตอนกลางศตวรรษที่ 19 กลุ่มชาติพันธุ์คือกลุ่มคนที่ ถูกเรียกว่าเป็นคนนอกศาสนา (ในความหมายของ “ชาติ” ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มคนที่ยัง ไม่ได้เข้าร่วมใน Oikumene) ศัพท์ภาษากรีกในสมัยโบราณตอนต้น (Homeric Greek) อาจ หมายถึงกลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มผู้ชาย กลุ่มเพื่อน รวมทั้งฝูงสัตว์ ในภาษากรีกคลาสสิก คำนี้มีความหมายเทียบได้กับแนวคิดที่แสดงโดย “กลุ่มชาติพันธุ์” ส่วนใหญ่แปลได้ว่า “ชาติประชาชน” เฉพาะในยุคภาษากรีก เฮเลนนิสต์ คำนี้มีแนวโน้มว่าจะแคบลงไปอีก เพื่ออ้างถึงประเทศ “ต่างชาติ” หรือ “ป่าเถื่อน” โดยเฉพาะ (ซึ่งต่อมาหมายถึง “พวกนอกกรีต, คนนอกศาสนา”) ต่อมาใน ศตวรรษที่ 19 คำนี้ถูกเอามาใช้ในความหมายของ “เฉพาะเชื้อชาติ ชนชาติหรือชาติ” โดยกลับไปใช้ ในความหมายดั้งเดิมของกรีก ความหมายของ “ชนกลุ่มน้อยทางชาติ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน” และ “ชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติหรือชนชาติ” ในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่

1930 ถึง 1940 ทำหน้าที่แทนคำว่าเชื้อชาติ ซึ่งก่อนหน้านี้ใช้ความหมายนี้ แต่ปัจจุบันได้เลิกใช้ไปแล้ว เนื่องจากความเกี่ยวข้องกับเรื่องการเหยียดเชื้อชาติทางอุดมการณ์ ในศตวรรษที่ 18 คำว่าชาติพันธุ์นามธรรมถูกนำมาใช้สำหรับ “ลัทธินอกศาสนา” แต่ต่อมาในปัจจุบันมีความหมายว่า “ลักษณะทางชาติพันธุ์” (บันทึกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2496) คำว่ากลุ่มชาติพันธุ์ถูกบันทึกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 และเข้าสู่พจนานุกรมภาษาอังกฤษของออกซ์ฟอร์ดในปี พ.ศ. 2515 ขึ้นอยู่กับบริบทที่ใช้คำว่าสัญชาติ อาจใช้พ้องกับชาติพันธุ์หรือพ้องกับความเป็นพลเมือง (ในรัฐอธิปไตย) กระบวนการที่ส่งผลให้เกิดชาติพันธุ์ขึ้น เรียกว่าชาติพันธุ์วิทยา ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวรรณคดีชาติพันธุ์วิทยาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2493 คำนี้อาจใช้กับความหมายของสิ่งที่แปลกใหม่ (เช่น ร้านอาหารชาติพันธุ์ เป็นต้น) โดยทั่วไป เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้อพยพล่าสุด ซึ่งเข้ามาหลังจากมีการจัดตั้งประชากรที่โดดเด่นในพื้นที่ ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของข้อมูลประจำตัวกลุ่มที่ถูกระบุเพื่อกำหนดความเป็นสมาชิก สามารถระบุประเภทของกลุ่ม (มักจะทับซ้อนกัน) ทำให้มีความซับซ้อนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม เนื่องจากมีลักษณะแนวคิดที่เป็นอัตวิสัยและหลายแง่มุม โดยสมาชิกในกลุ่มจะแนวคิดที่เป็นสิ่งกำหนดขึ้นเอง และมีความหมายตามอัตวิสัยของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามแนวคิดเหล่านี้ได้รับปรับเปลี่ยนไปตามเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ และเอกลักษณ์ประจำกลุ่ม อีกทั้งมีแนวโน้มที่จะพัฒนาขึ้นในบริบทของทัศนคติหรือพัฒนาการทางสังคมและการเมือง

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์เป็นรูปแบบหนึ่งของความซับซ้อนทางสังคม ที่พบในสังคมร่วมสมัยส่วนใหญ่ ในอดีตเป็นมรดกของการพิชิตที่ทำให้ชนชาติต่างๆ อยู่ภายใต้การปกครองของกลุ่มที่มีอำนาจเหนือกว่าของผู้ปกครองที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง และนำไปเป็นประชาชนของตนเองเพื่อนำไปใช้เป็นแรงงานหรือการทำเพื่อทักษะทางเทคนิค และธุรกิจของตนเอง ของการทำให้เป็นรูปแบบอุตสาหกรรม และยิ่งไปกว่านั้นทำให้เกิดรูปแบบการอพยพในยุคเก่าที่หนักขึ้นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ หรือการข่มเหงทางการเมืองและศาสนา ที่ต้องการขบไล่ผู้คนออกจากดินแดนของตน (George J. Andreopoulos, 2004) จนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 20 ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ไม่ได้เป็นปัญหาใหญ่สำหรับจักรวรรดิอีกต่อไป ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอย่างที่เป็น และยังคงมีความสัมพันธ์กับรัฐชาติซึ่งมีเป้าหมายหลักคือเอกภาพทางการเมือง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะระบุด้วยเอกภาพทางสังคม ในทางทฤษฎี รัฐชาติและความหลากหลายทางชาติพันธุ์ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงในหลาย ๆ ครั้ง รัฐชาติได้พยายามแก้ไขปัญหาคความหลากหลายทางชาติพันธุ์โดยการกำจัดหรือขบไล่กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่น่าสังเกต เช่น นโยบายของนาซีต่อชาวยิวในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในศตวรรษที่ 15 ที่มีการขบไล่ชาวยิวออกจากสเปน

(MICHAEL ALPERT, 2009) หรือการขับไล่ชาวอาหรับและชาวอินเดียตะวันออกให้ออกจากประเทศในแอฟริกา (Hussein Ibish, 2014)

ในแถลงการณ์ขององค์การสหประชาชาติในปี 1950 นักมานุษยวิทยาได้เลือกที่จะยกเลิกคำว่า “เชื้อชาติ” ทั้งหมดและพูดถึง “กลุ่มชาติพันธุ์” ทำให้มีการอธิบายคำว่ากลุ่มชาติพันธุ์ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อ้างอิงจาก (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

คำจำกัดความสำหรับหมวดหมู่เชื้อชาติและชาติพันธุ์ การแก้ไขคำสั่ง OMB อ้างอิงจาก (U.S. Department of Health and Human Services Office of Minority Health, 1997) ได้กำหนดหมวดหมู่เชื้อชาติและชาติพันธุ์แต่ละประเภทดังนี้

1. ชาวอเมริกันอินเดียนหรือชาวอลาสกา บุคคลที่มีต้นกำเนิดในชนชาติดั้งเดิมของอเมริกาเหนือและใต้ (รวมถึงอเมริกากลาง) และเป็นผู้ที่ดำรงความสัมพันธ์แบบชนเผ่าหรือความผูกพันในชุมชน
2. เอเชีย บุคคลที่มีต้นกำเนิดในชนชาติดั้งเดิมของตะวันออกไกลเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออนุทวีปอินเดียเช่นกัมพูชาจีนอินเดียญี่ปุ่นเกาหลีมาเลเซียปาकिสถานหมู่เกาะฟิลิปปินส์ไทยและเวียดนาม
3. คนผิวดำหรือแอฟริกันอเมริกัน บุคคลที่มีต้นกำเนิดในกลุ่มคนผิวดำของแอฟริกา คำศัพท์เช่น "เฮติ" หรือ "นิโกร" สามารถใช้นอกเหนือจาก "คนผิวดำหรือแอฟริกันอเมริกัน" ได้
4. ฮิสแปนิกหรือลาติน คนคิวบาเม็กซิกันเปอร์โตริโกอเมริกาใต้หรืออเมริกากลางหรือวัฒนธรรมหรือแหล่งกำเนิดอื่น ๆ ของสเปนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ คำว่า "ต้นกำเนิดภาษาสเปน" สามารถใช้นอกเหนือจาก "ภาษาสเปนหรือภาษาละติน" ได้
5. ชาวฮาวายพื้นเมืองหรือชาวเกาะแปซิฟิกอื่น ๆ บุคคลที่มีต้นกำเนิดในชนชาติดั้งเดิมของฮาวายกวมซามัวหรือหมู่เกาะแปซิฟิกอื่น ๆ
6. ชาวผิวขาว บุคคลที่มีต้นกำเนิดในชนชาติดั้งเดิมของยุโรปตะวันออกกลางหรือแอฟริกาเหนือ

หมวดหมู่และคำจำกัดความเป็นภาษากลางเพื่อส่งเสริมความสม่ำเสมอ และความสามารถในการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อชาติและชาติพันธุ์ ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานของรัฐบาลกลางยังมีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการตรวจสอบการดำเนินงานของกระบวนการตรวจสอบและการให้รางวัลเพื่อตรวจจับและจัดการอย่างเหมาะสมกับกรณีความไม่เท่าเทียมที่

แท้จริงหรือที่ปรากฏ การวิเคราะห์ทั้งหมดที่ดำเนินการโดยรายงานเชื้อชาติและชาติพันธุ์เป็นผลการวิจัยทางสถิติโดยรวมและไม่ได้ระบุตัวบุคคล

กลุ่มชาติพันธุ์มีหลากหลายทั้งต่างประเทศ และในประเทศไทยเอง จากการสำรวจในประเทศไทยนั้นพบว่ามียุทธชาติพันธุ์ราว ๆ 91 กลุ่ม (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2565) ซึ่งรวมไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไท เป็นอย่างน้อย 24 กลุ่ม โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นไทยลาว และยวน อีก 22 กลุ่มเป็นชนออสโตรเอเชียติก โดยมีประชากรจำนวนมากอยู่ในเขมรเหนือ และคุยกกลุ่มชนเผ่าซิง - ทิเบต ('ชาวเขา') จำนวน 11 กลุ่ม โดยกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดคือกะเหรี่ยง และในการจัดกลุ่มของชนชาติออสโตรเอเชียติกนี้เขียนแบ่งได้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ชาวมลายู ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ใน 3 จังหวัดทางใต้สุดร่วมกับมอแกน และอุรักลาไวกัย ('ชาวเล') และม้ง - เมี่ยน ทั้งสองกลุ่ม กลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ ชุมชนที่อพยพเข้ามายาวนานเช่นชาวจีนและชาวอินเดีย ในประเทศไทย ชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่โดยชนพื้นเมืองออสโตรเอเชียติก (มอญ - เขมรขมุ - และละว้า) ในที่ราบกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในภาคใต้ โดยชนเผ่ามาลาโย - ซัมบาวัน (มาเลย์) จนกระทั่งไทเข้ามา หลังจากการเข้ามาของไทชาวซิง - ทิเบต (ม้งและเมี่ยน) เข้ามาทางตะวันตกและทางเหนือจากจีน (กุ่มโจว) ไม่ว่าจะผ่านลาวหรือเวียดนามและลาวหรือในกรณีของชนชาติทิเบต - บุร์มาน Loloish (อาข่า , ลาหู่) เป็นเวลาหลายศตวรรษจนถึงประมาณศตวรรษที่ยี่สิบ ชาวกะเหรี่ยงซึ่งเป็นชาวทิเบต - เบอร์มานอีกคนเข้ามาและเริ่มตั้งถิ่นฐานบริเวณชายแดนระหว่างพม่าและสยามในศตวรรษที่ 13 ประเทศไทยยังคงกลายเป็นที่อยู่อาศัยของชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากในช่วงหลักของการอพยพชาวจีน

ในการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง หรือมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ชาวปะหล่อง (Palaung) เป็นชนกลุ่มน้อยชาวมอญ-เขมร ที่สามารถพบได้ในรัฐฉานของประเทศพม่า มณฑลยูนนานของประเทศจีน และทางภาคเหนือของประเทศไทย ในประเทศจีนคนกลุ่มนี้มีชื่อว่าดาราอั้ง อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของรัฐฉานในเขตปกครองตนเองปาเลา โดยมีเมืองหลวงอยู่ที่นัมซาน กองทัพปลดปล่อยรัฐทวาย (ปะหล่อง) ซึ่งเป็นกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง เริ่มต่อสู้กับทหารพม่าในปี 2506 โดยทำข้อตกลงหยุดยิงกับรัฐบาลกลางในเดือนเมษายน 2534 แต่ในปัจจุบันยังคงดำเนินการความไม่สงบอยู่ ทั้งรัฐบาลและกองทัพบกฏได้รับผลประโยชน์จากการปลุกงาดำ ซึ่งทำให้คนในท้องถิ่นติดยาเสพติดเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ชาวดาราอั้งมี 3 กลุ่มย่อยหลักได้แก่ ปะแล (Pale), ชเว (Shwe) และ รุไม (Rumai) ทางรัฐบาลจีนได้รวมกลุ่มชนชาติ ปะแล (Pale), ชเว (Shwe) และ รุไม (Rumai) และ เหยี่ยง (Riang) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง และรวมไปถึงกลุ่มชาวดานา (Danau) ซึ่งอาจจะไม่มีตัวตน แยกออกจากชาวปะแล

เรื่องของภาษาก็ใช้ภาษาของตนเอง โดยภาษาเหรียญมีรายงานไม่สามารถเข้าใจได้หรือเข้าใจได้ยากโดยเจ้าของภาษาในภาษาปะหล่องอื่น ๆ

ทางด้านของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งในประเทศไทย เป็นชนกลุ่มที่เพิ่งอพยพเข้ามาในพื้นที่หลัง ๆ และยังมีจำนวนน้อย แต่สามารถพบหมู่บ้านหลายแห่งสลับกับมูเซอดำและอาข่าในอำเภอฝางของเชียงใหม่ซึ่งเป็นจุดแวะพักยอดนิยมในเส้นทางเดินป่า กลุ่มในประเทศไทยเป็นกลุ่มปะเลหรือกลุ่มปะหล่องเงินและอาศัยอยู่บนเนินเขาสร้างเรือนไม้ไผ่สำหรับหลายครอบครัว พวกเขาเป็นผู้ปลูกฝิ่นโดยดั้งเดิมแม้ว่า หมู่บ้านฝาง ในปัจจุบันจะปลูกชากาแฟกะหล่ำปลีเป็นต้นโดยถั่ว และถั่วได้รับความนิยมนมากกว่ากลุ่มชาวเขาอื่น ๆ ศาสนาเริ่มต้นคือลัทธินับถือผี แต่ชาวปะหล่องชาวพม่าบางกลุ่มนับถือศาสนาคริสต์และกลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งฝางที่เห็นว่าเป็นชาวพุทธ ชนกลุ่มนี้รู้จักกันในชื่อ "ปะหล่องเงิน" เนื่องจากเข็มขัดสีเงินแบบกว้างซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายที่ชนกลุ่มนี้มักสวมทับกระโปรงทรงสอบและเสื้อสีสดใส (ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์, 2545)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง

ข้อมูลจากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรนั้น ได้ให้ข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง ตามที่ได้จำแนกกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ดาราอั้งมีชื่อกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเป็นทางการว่า ดาราอั้ง แต่จะมีชื่อที่เรียกตนเองอย่างหลากหลาย ดาระอั้ง, ดาระอ้าง, ดาละอั้ง แต่จะมีชื่อเรียกที่ผู้อื่นใช้เรียก (มาแต่ดั้งเดิม) คือชื่อ ปะหล่อง, ว้าปะหล่อง และภาษาที่ใช้พูดและเขียนนั้น ภาษาที่ใช้พูดและเขียน: ภาษาพูดของชาวดาราอั้งอยู่ในกลุ่มภาษาปะหล่องอิก (Palaungic) ซึ่งเป็นภาษาย่อยในตระกูลมอญ-เขมร (Mon-Khmer) โดยเป็นภาษาสายออสโตร-เอเชียติก (Austro-Asiatic) ไม่มีภาษาเขียนของตนเอง ใช้ภาษาไทยใหญ่ ไทย หรือพม่า

ชื่อ "ดาราอั้ง" เป็นชื่อที่ไว้เรียกตนเอง ที่มีความหมายว่า "คนที่อยู่บนดอย" คำว่าดาราอั้งเกิดจากการผสมคำ ดา แปลว่า คน ราชั้ง ระวัง ดืออั้ง แปลว่า ภูเขา และเมื่อปีพ.ศ. 2547 มีการประชุมเครือข่ายของชาวดาราอั้งโดยมีตัวแทนจากชุมชนดาราอั้ง 11 ชุมชนว่าจะใช้ชื่อเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ว่า "ดาราอ้าง" (ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเป็นทางการ)

ประวัติการศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน/ถิ่นที่อยู่

ดาระอั้งเป็นที่รู้จักหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่าปะหล่อง หรือ (ปอ หล่อง มาจากคนฉาน และปู้หลง มาจากคนจีน หมายถึง บรรพบุรุษล่องมาตามสายน้ำบนภูเขาที่สูงหนาว) หรือ กนลอย (Kunloi) ซึ่งมีความหมายว่า คนภูเขา เป็นคำที่ชาวรัฐฉานใช้เรียกแทนคำว่าดาราอ้าง ส่วนชาวจีน

นั้นเรียกดาราอ้างว่า หลง คนมังกรหรือ ลูกหลานของกษัตริย์แห่งพระอาทิตย์ (King of the Sun) เลือกว่าจะอาศัยอยู่บนที่สูงอากาศหนาวเย็น เป็นชนเผ่าที่รักความสงบ และปลูกชา จนเป็นที่เลื่องลือ

ถิ่นฐานเดิมของชาวดาราอ้างนั้น อาศัยอยู่บนดอยสูงที่ เมืองไทคง เมืองลูซี เงินกาง อยู่ในเขตปกครองตนเองยูนนาน (มณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบัน) และกระจัดกระจายรวมกันอาศัยอยู่กับชนเผ่าอื่นในเขตปกครองตนเองยูนนานจนกระทั่ง ชาวไตเหนือ (ชาวรัฐฉาน) และเมื่อชาวดาราอ้างมีจำนวนมาก จึงทำการสู้รบเพื่อแย่งชิงอำนาจ เรียกได้ว่าเป็น “สงครามล้างเผ่าพันธุ์ดาราอ้าง” จนทำให้ชาวดาราอ้าง แยกย้ายกระจัดกระจายและแตกกลุ่มกันออกไปอยู่ที่ทั่วรัฐฉานและรัฐคะฉิ่น ในปัจจุบันนี้มีชาวดาราอ้างอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และทางตอนเหนือของประเทศไทย (สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย, 2564)

ชาวดาราอ้างหรือชาวปะหล่อง ได้อพยพมาจากพม่าเมื่อปีพ.ศ. 2527 เนื่องจากปัญหาการรบภายในกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้ต้องหนีอพยพออกมา โดยเดินทางมาที่แรกคือถึงที่ดอยอ่างขางเป็นที่แรก และแยกย้ายกระจายกระจายไปในอำเภอต่าง ๆ ที่ใกล้เคียง คือบ้านสวนชา บ้านห้วยแม่แจ่ม บ้านนอแล บ้านห้วยปาง และบ้านปางแดง และมีอพยพเข้ามาภายหลังเรื่อย ๆ ซึ่งในปัจจุบันหมู่บ้านนอแลมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,000 คน มี 80 ครัวเรือน ข้อมูลด้านประชากร (ศุภลักษณ์พรกุลวัฒน์, 2545) ให้ข้อมูลไว้ว่า

1. ประชากร

จากวารสาร ดาราอ้าง: คนชายขอบสองแผ่นดิน ได้มีการกล่าวถึงการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ของชาวดาราอ้างมีเกณฑ์แบ่งด้วยรากศัพท์ ภาษา การแต่งกาย และถิ่นที่อยู่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ดาราอ้างแดง (Red) คือกลุ่มดาราอ้างที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย
2. ดาราอ้างเงิน หรือ รูไม (Silver or Rumai) เป็นกลุ่มอาราอ้างที่อาศัยอยู่ในเขตรัฐฉานประเทศพม่า มีจำนวนประชากรเยอะที่สุด
3. ดาราอ้างทอง (Golden) กลุ่มดาราอ้างที่อยู่ในประเทศพม่า แต่อาศัยอยู่ในเขตเมืงน้ำล้าน ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรม

ชาวดาราอ้างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ทุกหมู่บ้านจะมีวัดเป็นศูนย์กลาง และเมื่อถึงเทศกาลงานบุญ จะไปทำบุญถือศีล และนอกจากนั้นยังมีความเชื่อว่าชาวดาราอ้างบางส่วน นับถือผี วิญญาณ และมีพิธีกรรมทางศาสนาอย่างไม่เป็นทางการที่จะติดต่อกับวิญญาณ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยสิ่งนี้จะได้รับสืบทอดโดยสายตระกูลที่รับในเรื่องนี้อยู่แล้ว เรียกว่า “หมอเมือง” หรือ “หมอเมิง” และยังมีอ้างอิงจากข้อมูลจากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร กล่าวว่า มีความเชื่อเรื่องผีวิญญาณนั้น จะมีด้วยกันอยู่ 3 ระดับ คือ

1. กา-เปรา หรือ กาบุ คือ ซึ่งเป็นวิญญาณของสิ่งมีชีวิต เช่น คน สัตว์
2. กา-นำ หรือ กาบุ คือ เป็นวิญญาณที่สิงสถิตอยู่ในสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น ภูเขา แม่น้ำ ต้นไม้

ลม ฯลฯ

3. กา-ผา คือ เป็นวิญญาณ เช่น สวน ไร่ ข้าว ฯลฯ

พิธีกรรมของชาวดาราอั้งจะสอดคล้องกับพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานบุญเข้าพรรษา ที่มีนัยยะในเรื่องของความสามัคคี และการร่วมมือกัน นอกจากนั้นยังมีพิธีกรรมที่เป็นงานใหญ่ ประกอบพิธีกรรมทางวิญญาณ การเลี้ยงผีเจ้าเมืองก่อนเพาะปลูก เรียกว่าพิธี เปิด-ปิด ประตูลู หมูบ้าน หรือ “กะปิไค่ป้าก” จัดขึ้นในช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม เพื่อเลี้ยงขอบคุณเจ้าเมือง ผีบ้าน ผีเมือง ที่คอยดูแลปกป้องผลผลิตก่อนเก็บเกี่ยว โดยมีผู้ประกอบพิธีกรรม เรียกว่า ดา-บุ-เมิง

2. การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวดาราอั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นจะเป็นดาราอั้งแดง เอกลักษณะผู้หญิง คือจะนุ่งซิ่นสีแดง ใส่เสื้อแขนยาว มีพู่ไหมพรมห้อยรอบแขนทั้งสองข้าง มีผ้าเคียนศีรษะ และมีเข็มขัดเงินรัด ส่วนผู้ชายจะสวมกางเกงเตียน แต่การแต่งกายของชาวดาราอั้งจะมีลักษณะเด่นที่เน้นเป็น 3 สี ได้แก่

1. สีแดง หมายถึงหรือแทนสัญลักษณ์ ซี้-แวง (พระอาทิตย์) และ มา-อา-ฮราย (มังกร) เป็นบิดา
2. สีขาว หมายถึงหรือแทนสัญลักษณ์ คุน-นา-ซา (นางพญานาค) นา-บอห (ความบริสุทธิ์) และหนาง ลอย จีอน เป็นมารดา
3. สีดำ หมายถึงหรือแทนสัญลักษณ์ อาว-บอห (มีมลทิน) การตัดขาดจาก เมิง-ฆาง-ราว (สรวงสวรรค์)

ทั้งนี้ ชาวดาราอั้งเองก็มีความเชื่อเรื่องการแต่งกาย เรื่องสายที่คล้องเอวที่ทำจากงาน เรียกว่า น่องกุ มีตำนานเกี่ยวกับนางดอยเงิน, หรอยเงิน, ร้อยเงิน ลงมาอาบน้ำในเมืองมนุษย์ไม่ทันระวังตัว จึงถูกสายคล้องของนายพรานรัดเอาไว้ นางดอยเงินเป็นผีสาวดาราอั้งถูกนายพรานจับตัวไปให้เจ้าเมือง ไม่ยอมถอดสายแล้วที่คล้องไว้ที่เอว และยังเอาห่วงเงินที่คล้องไว้ที่เอว เพื่อถ่วงน้ำหนักไม่ให้บินกลับไปได้ นับตั้งแต่นั้นมาจึงเป็นความเชื่อที่ว่าสายแล้ว และห่วงเงินเป็นเครื่องประดับขึ้นสำคัญของการแต่งกายของผู้หญิงชาวดาราอั้ง

ภาพประกอบ 2 การแต่งกายของชาวดารำอั้ง

ที่มา: (กลุ่มโฮมสเตย์บ้านปางแดงใน)

ภาพประกอบ 3 ร่วมตัวเทศกาลสำคัญบอยชานัมฆามาย (ปีใหม่ดารำอั้ง)

ที่มา: (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2565)

ภาพประกอบ 4 ผ้าเคียนศีรษะ

ที่มา: (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2565)

แนวคิดและทฤษฎี

การกำหนดนโยบายสาธารณะ (public policy development)

'นโยบาย' หมายถึงคำแถลงกว้าง ๆ ที่สะท้อนถึงเป้าหมายและแรงบันดาลใจในอนาคต และให้แนวทางในการดำเนินการตามเป้าหมายเหล่านั้น ฮิลล์ให้คำจำกัดความของ "นโยบาย" ว่าเป็น "ผลผลิตของอิทธิพลทางการเมืองการกำหนดและการ จำกัด สิ่งที่รัฐทำ" เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลตัดสินใจหรือเลือกแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาสังคมและใช้กลยุทธ์เฉพาะสำหรับการวางแผนและการดำเนินการเรียกว่านโยบายสาธารณะ นักวิทยาศาสตร์ด้านนโยบายยืนยันว่า นโยบายสาธารณะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในแง่ของกระบวนการ เนื่องจากการตัดสินใจเชิงนโยบายไม่ใช่ "สิ่งที่ จำกัด เฉพาะองค์กรระดับบนสุดหรือในขั้นตอนเดียวในระยะเริ่มแรก แต่เป็นสิ่งที่ลื่นไหลและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา" ก็ได้แย้งเช่นเดียวกันเมื่อเขากล่าวว่า "การกำหนดนโยบายจะถ่ายทอดได้ดีที่สุดโดยอธิบายว่าเป็นกระบวนการแทนที่จะเป็นการกระทำเพียงครั้งเดียวสำหรับทุกคน" กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการต่อรองการต่อรองและการหาผลประโยชน์ที่แตกต่างกันมากมายซึ่ง ในที่สุดก็ทำให้เกิดรสชาติทางการเมือง ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองเหล่านี้เกิดขึ้นภายในเครือข่ายซึ่ง กระบวนการตัดสินใจมีการกำหนดและดำเนินการโปรแกรมและการพึ่งพาขององค์กรและการโต้ตอบเกิดขึ้น ดังนั้น "การกำหนดนโยบาย" จึงไม่ใช่กระบวนการพลวัตที่เรียบง่าย แต่เป็น กระบวนการพลวัตที่ซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับชุดของการกระทำและการปฏิเสธของกลุ่มต่างๆที่มีความสนใจหลากหลายในแต่ละชั้น สิ่งสำคัญคือต้องทราบว่า การกำหนดนโยบายสาธารณะไม่เพียง แต่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานสาธารณะหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้กำหนดนโยบายเท่านั้น กลุ่มส่วนตัวหรือกลุ่มที่ไม่เป็นทางการก็มีบทบาทอย่างมากในการกำหนดนโยบาย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐนี้ถือเป็นโครงสร้างของระบบการเมืองที่ตัวแสดงนโยบายมีอิทธิพลต่อกระบวนการนโยบาย โครงสร้างของระบบการเมืองแตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอย่างมาก ทำให้ทฤษฎีที่มีอยู่หรือแบบจำลองของการกำหนดนโยบายสาธารณะที่ได้รับมาจากประเทศที่พัฒนาแล้วไม่เพียงพอที่จะอธิบายกระบวนการกำหนดนโยบายของประเทศกำลังพัฒนา (บูชิตา สังข์แก้ว และ พันธรักษ์ ผูกพันธ์, 2560)

แนวคิดเรื่องช่วงชั้นทางสังคม (Social Stratification)

ความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคม เกิดจากช่วงชั้นทางสังคม ถูกก่อร่างขึ้นมาเป็นสถาบัน ภายใต้โครงสร้างของสังคม ช่วงชั้นหรือชนชั้นนั้นมีนัยยะสำคัญที่จะบ่งบอกถึงลำดับ หรือการลดหลั่นอำนาจในระบบช่วงชั้นทางสังคม จะกำหนดว่ามนุษย์นั้นจะมีชีวิตอยู่เป็นแบบไหน ระบบ

ช่วงชั้นของสังคมนี้มีอิทธิพล และส่งผลต่อการใช้ชีวิต และกำหนดสถานการณ์ของสังคม (นิสาพร วัฒนศัพท์, สุานิดา บุญวรรณ, และ ศิวาพร ไชยเจริญ, 2559)

แนวคิดเรื่องความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice)

ในทัศนะของ Rawls มนุษย์มีความแตกต่างกันในรูปแบบ "ธรรมชาติ" โดยการมีความสามารถทางสติปัญญา ร่างกายและอารมณ์ที่แตกต่างกันออกไป สำหรับรูปแบบของความไม่เท่าเทียมกัน "ตามธรรมชาติ" เริ่มต้นด้วยชีวิตทางสังคมที่เป็นสิ่งที่เพิ่มความแตกต่างระหว่างบุคคลแบบที่สอง มนุษย์ถูกบังคับให้ร่วมมือไม่เพียงแต่เพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่ยังต้องเจริญรุ่งเรืองและทำให้โครงการในชีวิตของพวกเขาบรรลุผล ความร่วมมือทางสังคมทำให้เกิดการกระจายความดีและ "ความชั่ว" ทุกประเภท ตามที่ Rawls ได้อธิบายความดีเหล่านั้นว่าการถูกผลิตโดยพื้นฐานทางสังคมคือคำว่า "ทรัพยากรพื้นฐานตามหลักทางสังคม" สิ่งเหล่านี้เป็นคุณงามความดีที่สังคมมีการควบคุมโดยตรงซึ่งตรงข้ามกับการความสามารถ "ตามธรรมชาติ" เช่นกันกับสุขภาพ และสติปัญญาซึ่งชีวิตทางสังคมเป็นเพียงอิทธิพล (Rawls, 1999) ประกอบไปด้วย "สิทธิเสรีภาพ ความมั่งคั่งรายได้โอกาสและรูปแบบของการยอมรับทางสังคมบนพื้นฐานของการเคารพตนเอง" สิ่งเหล่านี้สามารถเพิ่ม "ความชั่ว" ที่มีอยู่ในชีวิตทางสังคมเช่นการทำงานที่เสื่อมเสียหรือสิ่งที่ไม่ดี

ดังนั้นจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญหลายประการที่จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการยอมรับทางจริยธรรมที่เป็นสากลแบบไร้ขอบเขตซึ่งคุณสมบัติที่ผู้สนับสนุนที่กระตือรือร้นมากที่สุดอาจจะเร็วเกินไป สิ่งเหล่านี้บางส่วนจะได้รับการพัฒนาต่อไปเมื่อเราพิจารณาสิ่งที่เรียกว่าความคิดทางจริยธรรมทางการเมืองแบบ "คอมมิวนิสต์" เพียงพอสำหรับการระบุหลักการ 4 ข้อของจริยธรรมสากล ได้แก่ โอกาสในการเข้าถึง (Access) ความยุติธรรม (Equity) การมีส่วนร่วม (Participation) และสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

โอกาสในการเข้าถึง (Access)

เพื่อให้บริการประชาชนสังคมที่มีสุขภาพดีต้องให้บริการและทรัพยากร ซึ่งรวมถึง การศึกษาการดูแลสุขภาพที่พักพิงและอาหาร อย่างไรก็ตามในหลาย ๆ สังคมมีการเข้าถึงที่ไม่เท่าเทียมกัน การศึกษาเป็นตัวอย่างที่สำคัญของผลที่ตามมา เมื่อมีเพียงคนจากชั้นเรียนหนึ่งเท่านั้นที่สามารถซื้อโรงเรียนดี ๆ ได้ คนที่มีงานจ่ายน้อยก็ต้องจ่ายน้อยลง ทำให้เด็กเหล่านั้นเติบโตและไม่สามารถเข้าถึงงานบางอย่างได้ ในสังคมที่ไม่ยุติธรรมเชื้อชาติ และเพศวิถีของใครบางคนก็สามารถจำกัด บริการและโอกาสได้เช่นกัน

ความยุติธรรม (Equity)

ความยุติธรรมแตกต่างจากความเสมอภาค หากความยุติธรรมในสังคมเกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมกันเท่านั้นก็จะไม่นำไปสู่สังคมที่ยุติธรรม ตัวอย่างเช่นสมมติว่าคน 2 คนต้องการแผนประกันสุขภาพ ผลประโยชน์เหมือนกันและเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน แต่คนคนหนึ่งมีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง ในกรณีนี้ “ความเท่าเทียมกัน” อาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างมากต่อผู้ป่วย คนสองคนที่มีแผนการดูแลสุขภาพเดียวกันจบลงในสถานที่ที่แตกต่างกันมาก การดูแลสุขภาพที่เท่าเทียมกันพิจารณาความแตกต่างระหว่างคนทั้งสองโดยปรับให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ในขณะที่ “ไม่เท่าเทียมกัน” ตามคำจำกัดความที่เข้มงวด แต่ความเสมอภาคจะนำไปสู่สังคมที่มีความเหลื่อมล้ำลดลง

การมีส่วนร่วม (Participation)

หลักการที่สามสำหรับความยุติธรรมในสังคมคือการมีส่วนร่วม สังคมต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความกังวลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หากมีบางสิ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตของบุคคล บุคคลนั้นจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ หากมีเพียงกลุ่มที่เลือกกระทำกับคนอื่น ๆ ที่ถูกปิดปากโดยการเลือกปฏิบัติ นั่นคือความยุติธรรมทางสังคม นี่คือจุดที่การเข้าถึงและความเท่าเทียมเข้ามามีบทบาทอีกครั้ง ในสังคมส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมสงวนไว้สำหรับเพียงไม่กี่คน เพื่อเพิ่มการเข้าถึงสังคมต้องขจัดอุปสรรคในการมีส่วนร่วม สำหรับความยุติธรรมควรสนับสนุนให้กลุ่มที่ถูกทำลายล้างที่จะออกมาพูด

สิทธิมนุษยชน (Human Rights)

สิทธิมนุษยชนและความยุติธรรมทางสังคมเป็นสองด้านของเหรียญเดียวกัน พวกเขาไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพื่อให้สังคมเป็นธรรมจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิทางแพ่งการเมือง เศรษฐกิจวัฒนธรรมและสังคมของทุกคน สิทธิเหล่านี้รวมถึงสิทธิในชีวิตสิทธิในการพูดอย่างเสรี สิทธิในการลงคะแนนเสียงสิทธิในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมและอื่น ๆ รัฐบาลต้องรับผิดชอบเมื่อพวกเขาละเมิดสิทธิเหล่านี้หรือไม่สามารถปกป้องพวกเขาได้ สิทธิมนุษยชนอาจเป็นหลักการที่ทรงพลังที่สุดสำหรับความยุติธรรมในสังคมเนื่องจากเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและมีอยู่ในสนธิสัญญา

สิทธิเด็ก (Child Rights)

วันที่ 20 พฤศจิกายน 1989 องค์การสหประชาชาติประกาศใช้สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งเป็นเนื้อหาของแนวคิดใหม่ เป็นครั้งแรกของนวัตกรรมของทั้งหมด เพราะทุก

อย่างถูกปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ที่เรามีต่อเด็กอย่างสมบูรณ์โดยเริ่มจากแนวความคิดของการคุ้มครองเด็กของบิดาไปสู่สถานะที่แท้จริงของเด็ก จากวัตถุที่เป็นเด็ก (ซึ่งเขาเป็นสมบัติของ ผู้ใหญ่) เขากลายเป็นเด็กที่มีสิทธิได้รับสิทธิบางประการ นี่คือการเด็กใหม่ที่เพิ่งเกิด (เด็กทารก) ที่ได้รับสิทธินั้น อนุสัญญานี้มีส่วนร่วมในแง่ที่ว่า เด็กได้รับสิทธิเพื่อที่จะแสดงความเป็นตัวของตัวเอง และมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นหรือมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระที่มีผลกระทบต่อตัวเอง อนุสัญญานี้มีความเท่าเทียมในแง่ที่หลักการแรก ตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า “จะต้องให้สิทธิทั้งหมดแก่เด็กทุกคนโดยไม่มีข้อยกเว้น” และยังมี The Convention on the Rights of the Child หรือ CRC ที่เป็นอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (United Nations, 1989) กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ เป็นข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามหลักการหรือกฎเกณฑ์เฉพาะประเทศต่างๆ ในโลกนี้และยึดเป็นแนวปฏิบัติต่อเด็กภายใต้มาตรฐานเดียวกัน โดยประกอบไปด้วย 54 ข้อ ซึ่งอนุสัญญาในฐานะตราสารด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศถือเป็นรายการที่ครอบคลุมของพันธกรณีที่รัฐสมาชิกมีต่อเด็กอนุสัญญาดังกล่าวครอบคลุมสิทธิมนุษยชนของเด็กทุกประเภทโดยอธิบายว่ามี 3 ส่วนที่เป็นหลัก ได้แก่

ส่วนที่ 1 หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับ ประกอบไปด้วย ข้อ 1 - 41

ข้อที่ 1 นิยามของคำว่าเด็ก - “เด็ก” คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่ว่า หากได้รับการบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่มอบให้แก่เด็กคนนั้น

ข้อที่ 2 การไม่เลือกปฏิบัติ - เด็กจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ไม่โดนเลือกปฏิบัติ แม้ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านภาษา เชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ พิการ สถานะทางครอบครัว หรือปัจจัยอื่น

ข้อที่ 3 เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก - หากผู้ใหญ่จะกระทำอันใดที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก ควรคำนึงถึงประโยชน์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก เด็กจะต้องได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง ในขณะที่เดียวกันภาครัฐต้องให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของเด็ก และต้องรับประกันว่าผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ข้อที่ 4 ทำสิทธิให้เป็นจริง - รัฐในทุกประเทศที่ร่วมสัตยาบัน จะต้องมีหน้าที่ทำให้สิทธิตามอนุสัญญาเป็นจริงทุกประการ และคุ้มครองเด็ก ภายใต้ร่มมือภายในประเทศและต่างประเทศ

ข้อที่ 5 แนวทางปฏิบัติแก่ครอบครัวเพื่อพัฒนาเด็ก - รัฐจะต้องมีพื้นที่ สร้างโอกาสให้ครอบครัวชุมชนให้คำแนะนำแก่เด็กเรื่องสิทธิ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำ ตามสิทธิที่เขาพึงได้รับ รวมถึงการใช้สิทธิอย่างมีขอบเขตและมีความรับผิดชอบ และเมื่อเด็กโตขึ้น จะสามารถ

ปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ และได้เสริมสร้างกระบวนการคิดและปฏิบัติตามสิทธิที่ตนเองได้รับ

ข้อที่ 6 การมีชีวิตรอดและพัฒนาการ – เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะดำรงชีวิต และรัฐเองจะต้องคอยดูแลให้เด็กมีชีวิตรวมถึงการให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี เหมาะสมตามวัย และรัฐจะต้องประกันความอยู่รอดของเด็ก

ข้อที่ 7 ชื่อและสัญชาติ – เด็กแรกเกิดจำเป็นจะต้องได้รับสิทธิขึ้นทะเบียนแจ้งเกิด มีชื่อของตัวเอง และได้รับสัญชาติจากรัฐที่เกิด เด็กมีสิทธิที่จะได้รับรู้ว่าพ่อแม่ของตนเองคือใคร และจะต้องได้รับการดูแลจากพ่อแม่ หากมีกรณีที่ไม่รู้สัญชาติ รัฐจะต้องมีประกันให้เด็กกลุ่มนี้ พร้อมทั้งคุ้มครองให้อยู่ในความดูแลที่ปลอดภัย

ข้อที่ 8 การมีอัตลักษณ์ – รัฐจะต้องมีหน้าที่ระบุอัตลักษณ์ให้เด็ก ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ สัญชาติ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติและครอบครัวที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีที่เด็กไม่สามารถระบุอัตลักษณ์

ข้อที่ 9 การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว – เด็กมีสิทธิที่จะอยู่กับพ่อแม่ และรัฐต้องรับประกันว่าเด็กจะไม่ถูกพรากไปจากพ่อแม่ โดยขัดความประสงค์ หากมีกรณีที่ยกเว้น ขึ้นอยู่กับศาลจะพิจารณา

ข้อที่ 10 การติดต่อครอบครัวในต่างประเทศ – ในกรณีที่เด็กและพ่อแม่อยู่กันคนละประเทศ เด็กมีสิทธิติดต่อกับพ่อแม่ โดยรัฐจะต้องให้เด็กและพ่อแม่เดินทางมาเจอกันและได้ติดต่อกัน

ข้อที่ 11 การคุ้มครองจากการลักพาตัว – รัฐจะต้องมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดถูกลักพาตัว ไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศหรือต่างประเทศแบบผิดกฎหมาย เช่น กรณีที่ไม่ส่งเด็กที่ถูกพรากไปจากพ่อแม่ จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยที่ไม่ได้รับการยินยอม

ข้อที่ 12 เคารพความคิดเห็นเด็ก – เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองได้อย่างอิสระ และผู้ใหญ่จะรับฟัง รวมถึงชี้แนะไปในทางที่เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็ก

ข้อที่ 13 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น – เด็กมีสิทธิในการค้นหาข้อมูลและแบ่งปันความคิดของคุณผ่านการเขียนการพูดการวาดภาพหรือวิธีอื่นใดวันแต่จะเป็นอันตรายต่อคุณหรือใครก็ตาม

ข้อที่ 14 เสรีภาพทางความคิดและการนับถือศาสนา – เด็กมีสิทธิที่จะคิดด้วยตัวเองในการเลือกสิ่งที่เชื่อและปฏิบัติตามศาสนาของเขา หากสิ่งนี้ไม่ได้หยุดยั้งคนอื่น ๆ ที่ผลิตเพลิกกับสิทธิของพวกเขา พ่อแม่ของเด็กควรสนับสนุนและชี้แนะเด็กในเรื่องเหล่านี้

ข้อที่ 15 เสรีภาพในการเลือกตั้งการเข้าร่วมกลุ่ม – เด็กมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกลุ่มและพบปะกัน โดยที่สิ่งนี้ไม่ได้สร้างความเดือดร้อน หรือไปกระทบสิทธิของเด็ก

ข้อที่ 16 การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว – เด็กมีสิทธิที่จะมีชีวิตเป็นส่วนตัวและสูญเสียความเป็นตนเอง หรือโดนทำร้าย

ข้อที่ 17 การได้รับข้อมูลข่าวสาร - เด็กมีสิทธิในการรับข้อมูลที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับคุณจากทั่วโลกผ่านทางทีวีวิทยุหนังสือพิมพ์โซเชียลมีเดียและอินเทอร์เน็ต

ข้อที่ 18 การดูแลรับผิดชอบ - พ่อแม่ของเด็กทั้งสองคนมีความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็กและควรคิดถึงสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับคุณ รัฐบาลจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการสนับสนุนที่จะดูแลโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพ่อแม่ของเด็กทำงานทั้งคู่

ข้อที่ 19 การคุ้มครองจากความรุนแรง - เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากความรุนแรงล่วงละเมิดหรือละเลยโดยพ่อแม่ของเด็กหรือใครก็ตามที่ห่วงใย

ข้อที่ 20 เด็กที่ไม่มีครอบครัว – หากพ่อแม่ของเด็กไม่สามารถกลับมาเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลจะต้องจัดให้เด็กได้รับการดูแลจากคนอื่นที่เคารพในวัฒนธรรมศาสนาและภาษาของเด็กคนนั้น

ข้อที่ 21 บุตรบุญธรรม - หากเด็กได้รับการยอมรับความต้องการของพ่อแม่ ควรเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นบุตรบุญธรรมในประเทศเขา หรือถูกส่งตัวไปยังประเทศอื่น

ข้อที่ 22 เด็กลี้ภัย – หากเด็กต้องการออกจากประเทศของเขา เพราะเขารู้สึกไม่ปลอดภัยในประเทศใหม่ของเขา รัฐต้องให้สิทธิการคุ้มครอง และเด็กเองควรมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กคนอื่น ๆ ในประเทศใหม่ของเขา

ข้อที่ 23 เด็กพิการ – หากเด็กมีความพิการทางจิตใจหรือร่างกาย เด็กควรได้รับการศึกษาการดูแลและการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์และเป็นอิสระอย่างสุดความสามารถและมีส่วนร่วมในชุมชนของเขา

ข้อที่ 24 สุขอนามัย โภชนาการ และสภาพแวดล้อม - เด็กมีสิทธิในการได้รับการดูแลสุขภาพเมื่อป่วยและรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพน้ำสะอาดสภาพแวดล้อมและข้อมูลที่สะอาดเพื่อช่วยให้มีสุขภาพที่ดี ประเทศร่ำรวยควรช่วยประเทศที่ยากจนกว่า

ข้อที่ 25 ตรวจสอบสถานที่หรือหน่วยงานที่ดูแลเด็ก – หากเด็กอยู่ในสถานที่หรือหน่วยงานใดที่นอกเหนือจากที่บ้าน รัฐควรทบทวนสถานการณ์เป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กได้รับการรักษาและการดูแลที่ดี

ข้อที่ 26 สวัสดิการทางสังคมและเงินช่วยเหลือ – เด็กมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลหากครอบครัวของเด็กนั้นยากจนหรือต้องการความช่วยเหลือ

ข้อที่ 27 อาหาร เสื้อผ้า และบ้านที่ปลอดภัย – เด็กควรได้รับสิทธิความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับการพัฒนาทางร่างกายจิตใจจิตวิญญาณศีลธรรมและสังคม หากครอบครัวของเด็กไม่สามารถให้เงื่อนไขเหล่านี้ได้รัฐบาลควรช่วยเหลือโดยเฉพาะเรื่องโภชนาการเสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย

ข้อที่ 28 การได้รับการศึกษา - เด็กควรมีสิทธิในการศึกษา เด็กทุกคนควรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาและควรให้บริการฟรี ควรมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสำหรับเด็กทุกคน การศึกษาระดับอุดมศึกษาควรมีตามขีดความสามารถ วินัยในโรงเรียนควรเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของเด็ก

ข้อที่ 29 จุดมุ่งหมายของการศึกษา – การศึกษาของรัฐ ควรช่วยเด็กในการพัฒนาบุคลิกภาพความสามารถและความสามารถทางจิตใจและร่างกาย รัฐควรส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความเคารพในวัฒนธรรมของตนเองต่อวัฒนธรรมอื่นและต่อสิ่งแวดล้อม ควรช่วยเตรียมให้พร้อมที่จะใช้ชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมที่เสรี

ข้อที่ 30 วัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของชนกลุ่มน้อย - เด็กมีสิทธิที่จะผลิตผลิตไปกับวัฒนธรรมของเขา เพื่อที่จะได้ปฏิบัติศาสนา และพูดภาษาของเด็กเอง

ข้อที่ 31 ศิลปะ วัฒนธรรม การละเล่น - เด็กมีสิทธิที่จะพักผ่อนเล่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะ

ข้อที่ 32 การคุ้มครองจากการงานอันตราย – เด็กไม่ควรทำงานที่เป็นอันตรายซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือพัฒนาการของเด็ก ที่รบกวนการศึกษา หรือในกรณีที่คนอื่นเอาเปรียบ

ข้อที่ 33 การคุ้มครองจากยาเสพติด - รัฐบาลจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อปกป้องเด็กจากการเสพติดหรือจำหน่ายยาอันตราย

ข้อที่ 34 การคุ้มครองจากการล่วงละเมิดทางเพศ - เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงหาประโยชน์รวมถึงการค้าประเวณีและการใช้สื่อลามก

ข้อที่ 35 การป้องกันการค้ามนุษย์ – รัฐบาลมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กไม่ได้ถูกขโมยขายหรือนำไปยังประเทศอื่นเพื่อทำการค้ามนุษย์

ข้อที่ 36 การคุ้มครองจากการถูกแสวงประโยชน์ - เด็กควรได้รับการปกป้องจากกิจกรรมอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อคุณภาพชีวิตและพัฒนาการของเด็ก

ข้อที่ 37 เด็กที่ถูกลักพาตัว – หากรัฐก่ออาชญากรรมและได้รับการกล่าวโทษ เด็กมีสิทธิที่จะติดต่อกับครอบครัวของเขา เด็กไม่ควรถูกปฏิบัติอย่างโหดร้ายหรือติดคุกร่วมกับผู้ใหญ่ ไม่อนุญาตให้มีโทษประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิตสำหรับเด็ก

ข้อที่ 38 การคุ้มครองในสภาวะสงคราม - หากเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่ควรเข้าร่วมกองทัพหรือต่อสู้ในสงคราม เด็กที่อาศัยอยู่ในเขตสงครามควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ

ข้อที่ 39 การเยียวยาสภาพจิตใจ – หากเด็กถูกล่วงละเมิดได้รับการปฏิบัติอย่างโหดร้ายหรือได้รับผลกระทบจากสงคราม เด็กควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษเพื่อช่วยให้เด็กฟื้นตัว

ข้อที่ 40 เด็กที่ทำผิดกฎหมาย – หากเด็กถูกกล่าวหาว่าละเมิดกฎหมาย เด็กจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเคารพในศักดิ์ศรี รวมถึงควรคำนึงถึงอายุ ควรให้โทษจำคุกในกรณีที่เด็กก่ออาชญากรรมร้ายแรงที่สุดเท่านั้น

ข้อที่ 41 กฎหมายที่เหมาะสมกับเด็กที่สุด – ถ้ากฎหมายในประเทศนั้นสามารถดูแลและคุ้มครองเด็กได้ดีกว่าอนุสัญญา ให้ยึดตามกฎหมายประเทศนั้น ๆ

ส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์และแบบพิธีซึ่งประเทศที่ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาต้องปฏิบัติตามประกอบไปด้วย ข้อที่ 42 – 45

ข้อที่ 42-45 รัฐจะต้องประชาสัมพันธ์ เผยแพร่อนุสัญญาฯ ให้แก่เด็กและผู้ใหญ่ได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้สิทธิของเด็ก

ส่วนที่ 3 กลไกของอนุสัญญาและเงื่อนไขในการบังคับใช้ ประกอบไปด้วย ข้อ 46 - 54

ข้อ 46 – 54 การทำให้สัมฤทธิ์ผล

โดยในทั้ง 54 ประการนี้ เน้นหลักพื้นฐาน 4 ประการ ตามการตีความของอนุสัญญา ได้แก่

1. ไม่เลือกปฏิบัติกับเด็ก ทุกกรณี แม้ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านภาษา เชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ พิกัด สถานะทางครอบครัว หรือปัจจัยอื่น เพื่อให้เด็กได้รับโอกาสทางความเท่าเทียม
2. ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นอันสูงสุด ไม่ว่าจะกระทำหรือดำเนินการใดๆก็ตาม
3. เด็กมีสิทธิที่จะมีชีวิตที่ดี อยู่รอดปลอดภัย และมีการพัฒนาในด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม
4. เด็กมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น หรือมีเสรีภาพทางความคิด ที่ผู้ใหญ่ควรรับฟัง ซึ่งจะทำให้ความสำคัญกับความคิดของพวกเขา ด้วยเหตุนี้อนุสัญญาจึงยืนยันว่าเด็กจะต้องได้รับความต้องการและสิทธิขั้นพื้นฐานเช่นสิทธิในการมีชื่อหรือสิทธิในการศึกษาเพื่อรับประกันว่าพวกเขาจะมีโอกาสในการพัฒนาที่เหมาะสม แน่ใจว่าหน้าที่ในการจัดหานี้ไม่ได้ยกเว้นเด็กคนใดคนหนึ่งซึ่ง

หมายความว่าเด็กที่ขัดแย้งกับกฎหมายเด็กที่อยู่ในสถาบันจะต้องได้รับความเป็นไปได้ใน การพัฒนาที่เหมาะสมเหมือนกับเด็กคนอื่น

ความเสมอภาคทางการศึกษา (Equity in education)

ความเสมอภาคทางการศึกษา คือ ความยุติธรรมทางการศึกษาหรือที่เรียกว่า "ความเสมอภาคในการศึกษา" เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาความเป็นธรรมและโอกาสทางการศึกษา ความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของความเสมอภาคทางการศึกษาดังอยู่บนสมมติฐานที่ว่าระดับการศึกษาของแต่ละบุคคลมีความสัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพชีวิตในอนาคตประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ความยุติธรรม คือ การที่บุคคลหนึ่งมีสถานะภาพทางสังคมของบุคคลนั้นที่ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษา และในข้อที่ 2) การเข้าถึงการศึกษา คือการที่รัฐสามารถจัดหาและสร้างประกันว่าประชาชนของเขาสามารถเข้าถึงระดับการศึกษาขั้นต่ำได้ (THE WGU IMPACT, 2564) (Castelli, Ragazzi, & Crescentini, 2012)

หลักเรื่องความเสมอภาค (Equity Theory)

ทฤษฎีความเสมอภาค จากงานวิจัย (Al-zawahreh & Al Madi, 2012) ให้ความหมายไว้ว่า การมุ่งเน้นไปที่การพิจารณาว่าการกระจายทรัพยากรมีความยุติธรรมต่อทั้งคู่ค่าเชิงสัมพัทธ์ ส่วนของผู้ถือหุ้นวัดจากการเปรียบเทียบอัตราส่วนของการมีส่วนร่วม (หรือต้นทุน) และผลประโยชน์ (หรือผลตอบแทน) สำหรับแต่ละคน ถือเป็นหนึ่งในทฤษฎีความยุติธรรมทฤษฎีความเสมอภาคได้รับการพัฒนาครั้งแรกในทศวรรษที่ 1960 โดยเจสเตซอดัมส์นักจิตวิทยาในสถานที่ทำงานและพฤติกรรมซึ่งยืนยันว่าพนักงานพยายามรักษาความเท่าเทียมกันระหว่างข้อมูลที่พวกเขานำมาสู่งานและผลลัพธ์ที่ได้รับ จากปัจจัยที่รับรู้และผลลัพธ์ของผู้อื่น (Adams, 1965) ตามทฤษฎีความเท่าเทียมกันเพื่อเพิ่มผลตอบแทนของแต่ละบุคคลเรามักจะสร้างระบบที่สามารถแบ่งทรัพยากรระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้อย่างเป็นธรรม ความไม่เท่าเทียมกันในความสัมพันธ์จะทำให้ผู้ที่อยู่ในนั้นไม่มีความสุขในระดับที่เป็นสัดส่วนกับจำนวนของความไม่เท่าเทียมกัน ความเชื่อคือผู้คนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมซึ่งทำให้พวกเขามีแรงจูงใจที่จะรักษาความเป็นธรรมไว้ภายในความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงานและองค์กร โครงสร้างของความเสมอภาคในสถานที่ทำงานขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของปัจจัยนำเข้าต่อผลลัพธ์ ปัจจัยการผลิตคือการมีส่วนร่วมของพนักงานสำหรับองค์กร ทั้งนี้ ความของ “ความเสมอภาค” สามารถให้คำนิยามได้หลากหลายแนวทาง อาทิ

1. ความเสมอภาคตามหลักสิทธิมนุษยชน อันได้แก่ การที่บุคคลหนึ่งได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลหนึ่งพึงจะได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชน และมนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน

2. ความเสมอภาคทางกฎหมาย อันได้แก่ หลักการปฏิบัติที่จะต้องปฏิบัติให้แก่มนุษย์ด้วยกันอย่างเท่าเทียม

3. ความเสมอภาคตามระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ประชาชนจะต้องได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน อาทิ ปัจจัย 4 ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึงบริการสาธารณะ สวัสดิการ การมีส่วนร่วมทางการเมือง การศึกษา เป็นต้น

ทั้งนี้ จากแนวคิดเรื่องความเสมอภาคในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยข้างต้น อาจจำแนกประเภทความเสมอภาคได้ดังนี้

3.1 ความเสมอภาคในโอกาส (Equality of Opportunity) คือ โอกาสที่เท่าเทียมกันหรือที่เรียกว่าความเสมอภาคของโอกาส มีการแข่งขันที่ยุติธรรมเพื่อลดอิทธิพลความแตกต่างของชนชั้น ในทางทฤษฎีทางการเมืองความคิดที่ว่าผู้คนควรจะแข่งขันกันได้อย่างเท่าเทียมกันสำหรับบางหน่วยงานที่มีตำแหน่งที่ได้เปรียบ ผู้เสนอหลักการนี้เชื่อว่าหลักการนั้นเข้ากันได้ และแน่นอนว่าอาจทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของผลลัพธ์ในบางประเภท แต่ก็มีความไม่เห็นด้วยอย่างมากในระดับชนชั้นและความไม่เท่าเทียมกัน ได้แก่ การได้รับบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ และไม่ถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น โอกาสในการจ้างงาน โอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข โอกาสในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

3.2 ความเสมอภาคทางสังคม (Social Equality) คือ ความเท่าเทียมกันทางสังคมเป็นสถานการณ์ที่ประชาชนทุกคนในสังคมเฉพาะมีสิทธิเสรีภาพและสถานะเท่าเทียมกันอาจรวมถึงสิทธิพลเมืองเสรีภาพในการพูดสิทธิในทรัพย์สินและการเข้าถึงสินค้าทางสังคมและบริการสังคมบางประเภทอย่างเท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันทางสังคมจำเป็นต้องไม่มีชนชั้นทางสังคมหรือขอบเขตวรรณะที่บังคับใช้ตามกฎหมายและการไม่มีการเลือกปฏิบัติที่ได้รับแรงบันดาลใจจากส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ของตนของบุคคล เช่น ผู้สนับสนุนความเท่าเทียมกันทางสังคมเชื่อในความยุติธรรมที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายสำหรับทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเพศเชื้อชาติอายุรสนิยมทางเพศกำเนิดวรรณะหรือชนชั้นรายได้หรือทรัพย์สินภาษาศาสนาความเชื่อมั่นคงความคิดเห็นสุขภาพหรือ ความพิการ ความเท่าเทียมกันทางสังคมเกี่ยวข้องกับโอกาสที่เท่าเทียมกัน

3.3 ความเสมอภาคทางกฎหมาย (Legal Equality) คือ ความเสมอภาคภายใต้กฎหมายความเสมอภาคในแง่ของกฎหมาย ความเสมอภาคทางกฎหมายหรือความเสมอภาคทาง

กฎหมายเป็นหลักการที่ว่าสิ่งมีชีวิตอิสระแต่ละคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย (หลักการของ isonomy) และทั้งหมดอยู่ภายใต้กฎหมายความยุติธรรมเดียวกัน (กระบวนการอันสมควร) ดังนั้นกฎหมายต้องรับประกันว่าไม่มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดได้รับสิทธิพิเศษหรือเลือกปฏิบัติจากรัฐบาล ความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมายเป็นหนึ่งในหลักการพื้นฐานของลัทธิเสรีนิยม หลักการนี้เกิดจากคำถามที่สำคัญและซับซ้อนต่าง ๆ เกี่ยวกับความเสมอภาค ความเป็นธรรมและความยุติธรรม ดังนั้น หลักการของความเสมอภาคก่อนกฎหมายจึงไม่สามารถใช้ร่วมกันได้และหยุดอยู่กับระบบกฎหมายเช่นการเป็นทาสภาวะจำยอม

3.4 ความเสมอภาคทางการเมือง (Political egalitarianism) ได้แก่ ความเสมอภาคทางการเมืองคือการที่สมาชิกของสังคมมีสถานะเท่าเทียมกันในแง่ของอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมือง หลักการก่อตั้งของประชาธิปไตยในรูปแบบต่างๆ ความเสมอภาคทางการเมืองเป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนจาก โทมัส เจฟเฟอร์สัน และเป็นแนวคิดที่คล้ายคลึงกับการแลกเปลี่ยนทางศีลธรรมและความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าพลเมืองทุกคนในบางประเทศจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยขึ้นอยู่กับสถานะความเป็นพลเมืองของพวกเขาเท่านั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเชื้อชาติศาสนาและความฉลาดหรือความร่ำรวยเพียงใด ความเป็นพลเมืองที่เท่าเทียมกันถือเป็นหัวใจหลักของความเสมอภาคทางการเมือง สิ่งนี้แสดงออกในหลักการเช่นหนึ่งคน / หนึ่งเสียงเสมอภาคตามกฎหมายและสิทธิเสรีภาพในการพูดที่เท่าเทียมกัน

ความไม่เสมอภาคในประเทศไทย

ข้อมูลจาก (ชนิษฐา คงรักเกียรติยศ, 2563) เขียนบทความหัวข้ออัตราความยากจนของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ที่กล่าวถึงอัตราความยากจนของประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 7.2% เป็น 9.8% ระหว่างปี 2558-2561 ทำให้มีผู้คนใหม่เกือบ 2 ล้านคนเข้ามาอยู่ในกลุ่มคนยากจน ความเหลื่อมล้ำซึ่งวัดจากการบริโภคในครัวเรือนก็เพิ่มขึ้นเช่นกันในปี 2559 ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานานสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบันก็มีปัจจัยส่งเสริมประการหนึ่งมาจากการปลุกเร้าให้ตระหนักถึงความไม่เสมอภาคในการได้รับโอกาสต่างๆ สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งของปัญหาคือความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยได้แก่การกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึงทั้งในระดับบุคคลและชุมชน การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรีทำให้ปัญหาเรื่องการกระจายรายได้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น แม้การแก้ไขปัญหของภาครัฐจะช่วยให้อาชีพความยากจนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น แต่ประเด็นปัญหาเรื่องความเหลื่อม

แล้วยังชัดเจนและมีช่องว่างเพิ่มมากขึ้น สาเหตุหลัก ๆ ของการเกิดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ได้แก่

1. ความแตกต่างในความสามารถของมนุษย์แต่ละคน
2. ความแตกต่างในทรัพย์สินที่ครอบครองอยู่
3. โอกาสในการศึกษาแตกต่างกัน
4. การดำเนินนโยบายการคลังของรัฐบาล
5. การว่างงาน
6. ภาวะเงินเฟ้อ
7. นโยบายเศรษฐกิจที่ไม่เสมอภาค

ความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. ความไม่เป็นธรรมด้านเศรษฐกิจหมายถึงปัญหาความยากจนและช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย โดยแม้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจะสูงขึ้น แต่ผู้ได้รับประโยชน์จากการเติบโตดังกล่าวจำกัดอยู่เฉพาะคนรวยที่สามารถสะสมทุนได้เพิ่มขึ้น ขณะที่คนยากจนโดยเฉพาะเกษตรกรจำนวนมากไม่มีแม้กระทั่งที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ซึ่งสถานการณ์นี้มักเกิดขึ้นระหว่างคนในเมืองและชนบท ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน

2. ความเหลื่อมล้ำทางการเมือง ได้แก่ ประชาชนขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ขณะที่กลุ่มคนรวย หรือทุนอำนาจใหญ่ ๆ กลับมีอำนาจต่อรองทางการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอำนาจในธุรกิจ ทางการเมืองนี้ไม่ได้มีเฉพาะในแวดวงการเมืองระดับชาติแต่ยังมีอิทธิพลต่อระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย"

3. ความไม่เป็นธรรมที่เกิดกับคนด้อยโอกาส เช่น ชาวพื้นเมือง หรือชาวเขา ซึ่งไม่มีอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจ

ปัญหาความไม่เสมอภาคในการจัดการการศึกษา

รายงาน “สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) เป็นรายงานที่สรุปและวิเคราะห์เนื้อสภาวะการศึกษาในปี 2561-2562 (ครึ่งปีแรกของปี 2562) เนื้อหาที่ประกอบไปด้วย เรื่องของสภาวะการศึกษาในประเทศไทย ความสามารถของนักเรียนการแข่งขันทางการศึกษา และสมรรถนะการศึกษา ซึ่งปัญหาหลักส่วนใหญ่มาจากรายงานของการปฏิรูปการศึกษาที่มาจากการปฏิรูปบุคลากร หลักสูตร การวัดผล

และโครงสร้างการจัดการบริการภายในข้างใน ถ้าหากอยากจะปฏิรูปการศึกษาในยุคสภาวะดิจิทัลนั้น จะต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดัง ต่อไปนี้

สภาวะเศรษฐกิจสังคมของไทย ปี 2561/2562

1. สภาวะการเมือง ทางรัฐบาลได้มีการจัดทำแบบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามบัญญัติรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้

2. สภาวะเศรษฐกิจ ปี 2561 เศรษฐกิจเติบโตปานกลาง เนื่องจากทางรัฐบาลมีการออกโครงการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นค่าใช้จ่ายภายในประเทศ แต่ในทางกลับกัน เศรษฐกิจโลกได้มีการชะลอตัว เนื่องจากสภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอยู่ในประเทศต่าง ส่งผลให้ประเทศไทยเองได้รับผลกระทบจากปัญหาการเมืองจากความขัดแย้งไปด้วย อีกทั้งยังมีเรื่องของเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ตามมา เช่น ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ภัยพิบัติแก๊สรั่ว และเกิดน้ำท่วม ราคาเกษตรตกต่ำ และความเหลื่อมล้ำทางการกระจายรายได้

3. สภาวะสังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นในเยาวชน คือเรื่องของยาเสพติด อาชญากรรม และสภาพสิ่งแวดล้อม ที่เป็นมาตั้งแต่โครงสร้างสังคม อีกทั้งนโยบายที่ออกมานั้นเป็นนโยบายที่เอื้อทุนนิยมมีการแข่งขันสูงในโลกปัจจุบัน ทำให้สังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีอัตราการแข่งขันที่สูง การแข่งขันที่สูงทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจถูกแก้ปัญหามากกว่าความเป็นอยู่ของสังคม การพัฒนาสังคมเด็กและเยาวชน

สภาวะการศึกษาไทย

1. งบประมาณทางการศึกษาที่ภาครัฐมีให้นั้นอยู่ในระดับที่สูง จำนวนนักเรียนที่เข้าถึงการศึกษ และสำเร็จการศึกษานั้นได้ลดน้อยลง อาทิ ระดับการศึกษาอาชีวศึกษา เนื่องจากประชากรที่เกิดน้อยลง สังคมผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียนนั้นลดลง และแผนการศึกษาที่ไม่ตอบโจทย์ของประชากร ที่เป็นไปตามระเบียบแผนเดิม ๆ ที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแผนใหญ่ มากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนที่จะมีส่วนร่วมเข้ามาดู และนักเรียนในสายสามัญที่มีอัตราการเข้าเรียนมากกว่าสายอาชีวศึกษา จากผลการสำรวจพบว่า ปี 2561 มีประชากรที่เข้ารับการศึกษในระดับชั้นประถมศึกษาในเกณฑ์ที่ต่ำ รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสอบต่าง ๆ

2. ในด้านความสามารถการแข่งขันหรือวัดสมรรถนะทางการศึกษาไทย พบว่าการพัฒนาทางด้านคุณภาพชีวิตของประชากร และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ และประเทศไทยนั้นยังถูกจัดอยู่ในประเทศที่มีรายได้ปานกลาง เมื่อเทียบด้านการพัฒนาการศึกษา

กับทางนักเรียนนานาชาติ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ถึงแม้ว่าการแข่งขันทางด้านในเศรษฐกิจจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมยังเป็นรองประเทศอื่นอยู่มาก การพัฒนาการศึกษายังอยู่ว่าเป็นไปในเกณฑ์ที่ต่ำ ดังนั้นจึงควรปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพและมีแบบแผนที่เพิ่มขึ้น

3. ปัญหาหลักและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทย ปัญหาหลักมี 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) ปัญหาเชิงปริมาณ ยังให้บริการแก่เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วประเทศได้อย่างไม่ทั่วถึง มีคนที่ไม่ได้เรียนและออกกลางคันก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสูง เยาวชนที่ไม่ได้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีราวร้อยละ 30 ของประชากรวัยเดียวกัน 2) ปัญหาเชิงคุณภาพ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังสอนแบบบรรยายเนื้อหาให้นักเรียนท่องจำไปสอบแบบปรนัย นักเรียนยังคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้น้อย และมีความแตกต่างด้านคุณภาพอย่างมาก (วัดจากคะแนนการสอบระดับชาติและนานาชาติ) ระหว่างโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเมืองใหญ่กว่า 300 แห่ง กับโรงเรียนรอบนอกราว 3 หมื่นแห่ง

4. เปรียบเทียบการปฏิรูปด้านการศึกษากับประเทศที่มีการศึกษาที่ดีในระดับโลก และมีการประสบความสำเร็จในด้านของเศรษฐกิจ และประสบความสำเร็จทางการศึกษามากที่สุด อย่างเช่นประเทศฟินแลนด์ สิงคโปร์ หรือแม้แต่ฮ่องกงนั้น พบว่ามาจากด้านผู้นำและประชากรในประเทศได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม และมีคุณภาพ ประชากรในประเทศเข้าใจปัญหาและสนใจที่จะร่วมพัฒนาไปด้วยกัน และมีความเข้าใจว่าการศึกษานั้นเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และระบบต่าง ๆ โครงสร้างในประเทศนั้นไม่กระจุก แต่กระจายอำนาจบุคคลต่าง ๆ งบประมาณสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ อีกทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนที่ปรับเข้ากับพื้นที่ บริบทในสังคม และตัวผู้เรียนเอง เพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับโลกภายนอกในชีวิตจริง อีกทั้งตัวครู และบุคลากรก็มีการติดตามการช่วยเหลือกับนักเรียนที่มีความอ่อนแอ เพื่อให้พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

5. ความรู้และทักษะสำหรับในโลของยุคดิจิทัลนั้น คือความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดในด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่นิยมเรียกรวม ๆ ว่า เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้การผลิตและการบริหารจัดการเศรษฐกิจเปลี่ยนไปอย่างขนานใหญ่ สามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์หุ่นยนต์ระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เมื่อมี AI เข้ามาช่วยในการทำงานนั้น ทำให้การกระจายสินค้ามีการกระจายได้ไวและเร็วขึ้น และต้นทุนต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้แรงงานคน การทำงานแบบอุตสาหกรรมแบบเก่า ๆ ก็ลดลง การทำงานที่ใช้แรงงานหุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์นั้น จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในประเทศให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการทำงานร่วมกับหุ่นยนต์ เพื่อให้ก้าวทันไปกับยุค

สมัยที่มีความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นหากประเทศที่ไม่สามารถทำการปฏิรูปการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยได้นั้น อาจจะต้องถูกมองข้าม หรือจัดเป็นอันดับท้าย ๆ ที่ถูกดึงไปใช้แรงงาน และหากไม่ได้รับการพัฒนาจะส่งผลใหญ่ที่ตามมาคือการตกงานที่เพิ่มขึ้น และสถานะทางเศรษฐกิจที่ถดถอยภายในประเทศ

6. ในการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และสังคมนั้น เพื่อให้มีการปฏิรูปการศึกษาที่ดียิ่งขึ้น รัฐมีหน้าที่กระจายอำนาจและทรัพยากรในสัดส่วนที่เหมาะสม มีการต่อรองอำนาจไปสู่ประชาชนได้อย่างเหมาะสมและมีความเป็นธรรม หากจะพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพได้นั้น ทางที่ดีคือการเริ่มจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทั้งความรู้และจริยธรรมที่จะกล้าเปลี่ยนแปลงการปกครองให้ดีขึ้น ผลักดันให้ประชากรในประเทศได้รับการศึกษา ปฏิรูปจิตสำนึก ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการศึกษา และการไม่รวมอำนาจไว้ที่จุดใดจุดหนึ่ง แต่ควรกระจายอำนาจการปกครองไปยังภาคส่วนต่าง ๆ และสถาบันการศึกษาเองนั้นควรมีเป้าหมายการพัฒนาประชากรพลเมืองให้มีการซึมซับตระหนักในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เพื่อให้ประเทศได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ดังนั้น สรุปภาพรวมการปฏิรูปการศึกษาไทยที่ควรเป็น การปฏิรูปศึกษาควรจะมีเป้าหมายที่กว้างไกลมากกว่าการสร้างมนุษย์ทางเศรษฐกิจที่มุ่งแข่งขันหาเงินและบริโภค พัฒนามนุษย์เองให้มีความรู้ ความสามารถที่เท่าทันกับประเทศอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์ พัฒนามาจากด้านข้างในคือจิตใจที่มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และคอยช่วยเหลือไปด้วยกัน

แนวคิดสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มีอยู่แล้วสำหรับมนุษย์ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติเพศ สัญชาติ ชาติพันธุ์ภาษาศาสนาหรือสถานะอื่นใด สิทธิมนุษยชน ได้แก่ สิทธิในชีวิตและเสรีภาพเสรีภาพจากการเป็นทาสและการทรมานเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกสิทธิในการทำงานและการศึกษาและอื่น ๆ อีกมากมาย ทุกคนคือ ได้รับสิทธิเหล่านี้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ส่วนในด้านของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กำหนดภาระหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการในบางรูปแบบหรือละเว้นจากการกระทำบางอย่างเพื่อส่งเสริม และปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งในความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ขององค์การสหประชาชาติคือการสร้างร่างกฎหมายสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุม เป็นสากลและในระดับสากล ที่ได้รับการป้องกันซึ่งทุกประเทศสามารถสมัครสมาชิก และทุกคนปรารถนา องค์การสหประชาชาติได้กำหนดสิทธิต่าง ๆ ที่ยอมรับในระดับสากล รวมถึง

สิทธิทางแพ่งวัฒนธรรมเศรษฐกิจการเมือง และสังคม นอกจากนี้ยังมีจัดตั้งกลไกเพื่อส่งเสริม และปกป้องสิทธิเหล่านี้และให้ความช่วยเหลือรัฐในการดำเนินการตามความรับผิดชอบรากฐานของร่างกฎหมายนี้คือกฎบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งรับรองโดยสมัชชาในปี พ.ศ. 2488 และ พ.ศ. 2491 ตามลำดับ ตั้งแต่นั้นมาองค์การสหประชาชาติก็ค่อยๆ ขยายตัวกฎหมายสิทธิมนุษยชนครอบคลุมมาตรฐานเฉพาะสำหรับผู้หญิง เด็ก บุคคลคนพิการ ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ ซึ่งปัจจุบันมีสิทธิที่ปกป้องพวกเขาจากการเลือกปฏิบัติที่มีมาช้านานในหลาย ๆ สังคม (United Nations, 1945)

แนวคิดบูรณาการ (Integration Theory)

ในยุคแรกของการรวมกลุ่มในยุโรป "ทฤษฎีการบูรณาการ" เทียบเท่ากับรัฐศาสตร์ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาคมยุโรปและทฤษฎีการรวมกันแบบใหม่เป็นทฤษฎีการรวมกลุ่มของยุโรป ตั้งแต่นั้นมาทฤษฎีมีความหลากหลายอย่างมาก ในแง่หนึ่งลัทธินิวฟังก์ชันทลิสต์ได้รับการต่อต้านโดยทฤษฎีระหว่างรัฐบาลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของยุโรปตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 ในทางกลับกันและที่สำคัญกว่านั้นคือทฤษฎีการรวมกลุ่มของยุโรปได้รับการเสริมด้วยทฤษฎีการเมืองและนโยบายของยุโรป การแบ่งงานทางทฤษฎีในขณะนี้อยู่ระหว่างทฤษฎีการผสมผสานของยุโรปเป็นทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบันและทฤษฎีการปกครองของยุโรปเป็นทฤษฎีการเมืองการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายภายในกรอบสถาบันที่กำหนด ทฤษฎีการรวมกลุ่มของยุโรปกำหนดเงื่อนไขและกลไกที่ความสามารถและขอบเขตเปลี่ยนไประหว่างระดับและตัวแทนของการกำกับดูแลในระบบหลายระดับของยุโรป การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นในสามมิติ (Schimmelfennig, 2010)

สิทธิชนเผ่าในประเทศไทย

ข้อมูลจากมูลนิธิโครงการหลวง (มูลนิธิโครงการหลวง, 2555) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิชนเผ่าไว้ว่า ชาวเขา ชนเผ่า หรือกลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึงกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีการรวมกลุ่มกันเกิดขึ้น และมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่เป็นของกลุ่มเฉพาะตนเอง มีวิถีการดำเนินชีวิตอยู่กับธรรมชาติ และมีความสัมพันธ์กับชนกลุ่มอื่นส่วนใน ในประเทศไทยมีกลุ่มชนเผ่ามากมายหลายกลุ่ม หลายเชื้อชาติ ที่เข้ามาอาศัยอยู่จากด้วยเหตุผลของการอพยพการจากการโยกย้ายถิ่นฐาน การเกิดการรบกันในพื้นที่ สภาพทางเศรษฐกิจ การขาดแคลนพื้นที่ทำกิน ฯลฯ เมื่อผู้อพยพเข้ามาแล้วสถานะของผู้อพยพ กลายเป็นคนกลุ่มน้อย คนชายขอบ หรือต่างด้าว หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ที่ขาดโอกาสในการรับสิทธิต่าง ๆ ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของชนเผ่าในประเทศไทยก็คือ การที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นไม่ได้รับสัญชาติไทย และไม่มี

ที่ดินทำมาหากิน หรือการเข้าไม่ถึงบริการสาธารณะ มีการเดินทางย้ายไปมา ทำให้เกิดปัญหาว่า บุคคลหรือกลุ่มนั้น ๆ ถือสัญชาติของประเทศใด หรือเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติ เพราะมาจากการเดินทางย้ายบ่อย หรืออพยพไปมาหลายที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก เมื่อไม่มีรัฐโดยอ้อมรับว่าชนกลุ่มนั้นเป็นคนของรัฐตนเอง หรือประเทศตนเองแล้ว บุคคลเหล่านั้นที่มีการอพยพจึงกลายเป็นคนไร้รัฐ อย่างไรก็ตามบุคคลเหล่านี้ก็ควรได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ สหประชาชาติเกิดขึ้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง โดยมีการประชุมของประเทศมหาอำนาจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย เพื่อก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ (United Nations Organization) มีเป้าหมายในการสร้างความมั่นคงและสันติ 3 ประการคือ

1. เพื่อสร้างสันติภาพและความมั่นคง
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม
3. สร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนให้ได้รับการเคารพทั่วโลก

ทั้งนี้โดยอาศัยกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับรัฐธรรมนูญของประเทศเป็นตราสารสำคัญ มีบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย การยืนยันถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ศักดิ์ศรีและเสรีภาพส่วนบุคคล ความเท่าเทียมกันของชายหญิงและมนุษย์ทุกคนในทุกประเทศ ซึ่งประเทศไทยให้การรับรองสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชน 5 ฉบับ คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดทางเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และจากการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในปี พ.ศ. 2536 ยืนยันว่าบุคคลที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่า มีสิทธิที่จะมีวัฒนธรรมของตนเอง นับถือศาสนาและปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาของตนเอง สามารถใช้ภาษาของตนเองทั้งในสถานที่ส่วนตัวและในที่สาธารณะได้อย่างเสรี โดยปราศจากการแทรกแซงหรือการแบ่งแยกในรูปแบบใดๆ ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยบุคคลที่เป็นชนกลุ่มน้อยทางสัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนาและภาษา ในประเทศไทยกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนชนเผ่าตามหลักสากลโดยรัฐธรรมนูญ สอดคล้องกับสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ดังนี้

8.1. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

มาตรา 4 - มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ไม่มีใครเอาไปได้ โอนให้แก่อันไม่ได้มนุษย์ทุกคนจึงมีความเท่าเทียมกันทุกแห่งหนในโลกจึงควรปฏิบัติต่อกันฉันท์พี่น้อง

8.2. สิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตตนเอง

8.2.1. มาตรา 46 ว่าด้วยสิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8.2.2. มาตรา 56 ว่าด้วยสิทธิของบุคคลและชุมชน ในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

8.3. หลักความเสมอภาคและห้ามเลือกปฏิบัติ

มาตรา 30 รัฐจะประกันสิทธิของทุกคนให้มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย โดยไม่จำแนก ความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิวหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด

8.4. สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว

มาตรา 84 สิทธิในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินต้องสอดคล้องกับวิถีทางวัฒนธรรมของกลุ่มชน โดยรัฐต้องจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ตามกติกา

8.5. สิทธิในการรับสัญชาติ

ปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 14 และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทาง เชื้อชาติ สิทธิพลเมือง สิทธิเด็ก(เด็กทุกคนต้องได้รับสัญชาติ) ซึ่งรัฐธรรมนูญของไทยยังไม่รับรองสิทธิในการได้รับสัญชาติ แต่ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.สัญชาติ

8.6. เสรีภาพในการเคลื่อนย้ายเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่

มาตรา 36 สิทธิยังมีปัญหาในกรณีที่ดินเผ่ามีบัตรสี ถูกอพยพโยกย้ายจากที่ทำกินและที่อยู่ อาศัย ไม่มีสิทธิในการเลือกถิ่นที่อยู่ได้โดยสมัครใจ

8.7. สิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะ

8.7.1. มาตรา 52 ว่าด้วยสิทธิการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ผู้ยากไร้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

8.7.2. มาตรา 55 รัฐต้องคุ้มครองคนพิการหรือทุพพลภาพให้ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก

8.8. สิทธิในการศึกษา

มาตรา 43 ให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและไม่เสียค่าใช้จ่าย แม้รัฐธรรมนูญจะรับรองสิทธิชนเผ่าไว้อย่างกว้างขวาง แต่ในทางปฏิบัติยังคงต้องดำเนิน

การให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มีการดำเนินการทางยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการจัดทำแผนแม่บทต่างๆ เพื่อพัฒนากลุ่มชนเหล่านี้ โดยให้ชนเผ่ามีส่วนร่วม

ร่วมบนพื้นฐานของหลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญและหลักสากล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(บุษิตา สังข์แก้ว และ พันธรักษ์ ผูกพันธุ์, 2560) ศึกษาเรื่อง: สถานภาพการและแนวทางการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์กรณีศึกษา อำเภอแม่สลด จังหวัดตาก: เพื่อศึกษาสถานภาพ แนวทาง และตัวแบบการพัฒนานโยบายการจัด การศึกษา ปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ อำเภอแม่สลด จังหวัดตาก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษา พบว่า 1) นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์เกี่ยวข้องกับกติกาสากลและ นโยบายส่วนกลางของประเทศ มีพัฒนาการมาตั้งแต่ก่อนทศวรรษ 2500 มีความก้าวหน้าของเนื้อหา นโยบาย แต่ยังประสบปัญหาทางในปฏิบัติ 2) นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ อำเภอแม่ สลด จังหวัดตาก ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินนโยบายโดยการยึด หลักความเสมอภาคและมนุษยธรรม ประสบปัญหาสำคัญด้านประชากรแฝง แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของเด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ และปัญหาเชิงนโยบาย 3) แนวทางการพัฒนานโยบายฯ ได้แก่ การระบุความสำคัญและความ จา เป็นของการพัฒนา การพัฒนาเนื้อหาและกระบวนการนโยบาย และการก าหนดแนวทางปฏิบัติ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ 4) ตัวแบบนโยบายฯ เป็น การพัฒนาเชิงกระบวนการนโยบาย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การทบทวนนโยบายและบริบท การระบุประเด็น นโยบาย การออกแบบนโยบาย และการมีส่วนร่วมในนโยบาย

(โกศล ศรีมณี, 2524) ศึกษาเรื่อง: สภาพและปัญหาการศึกษาของโรงเรียนชาวเขาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน: มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ด้านบุคลากร และด้านการเงินและเปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่กับผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการศึกษาทั้ง 4 ด้าน

(วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ, 2558) ศึกษาเรื่อง: ปัญหาการศึกษาไทย: การสัมภาษณ์ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา: วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการศึกษาไทยในมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำนวน 56 ราย ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผลการศึกษาอาจสรุปได้ว่า ปัญหาการศึกษาไทยที่พบประกอบด้วย ปัญหาเกี่ยวกับครู หลักสูตร ผู้เรียน ผู้บริหาร งบประมาณ การ

จัดการเรียนการสอนการบริหาร นโยบายจากภาครัฐ สภาพเศรษฐกิจ สภาพครอบครัว สังคมและวัฒนธรรม และ ระบบการวัดประเมินผลผู้เรียนทั้งนี้ปัญหาการศึกษาที่มีผู้กล่าวถึงมากที่สุดห้าอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านครูผู้สอน กับปัญหาด้านนโยบายจากภาครัฐ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงสูงสุด 20 คน รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร 15 คน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 11 คน และปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้บริหาร 10 คน ตามลำดับ

(ดร.ณิ ไพศาลพาณิชย์กุล, 2559) ศึกษาเรื่อง: หลังข้ามเส้นพรมแดนสถานะตามกฎหมายของคนย้ายถิ่น (กรณีชนกลุ่มน้อย) : ภายหลังก้าวข้ามเส้นพรมแดน สถานะบุคคลตามกฎหมาย คนอพยพย้ายถิ่นด้วยเหตุผลหนีภัยการสู้รบในประเทศต้นทางหรือด้วยเหตุอื่นๆ เริ่มต้นด้วย “คนเข้าเมืองผิดกฎหมาย” ในเวลาเดียวกันภายใต้นโยบาย “จด-นับ” ของรัฐไทย ผู้อพยพย้ายถิ่นกลุ่มนี้ถูกจำแนกและนิยามให้เป็น “ชนกลุ่มน้อย” กลุ่มต่าง ๆ ผ่านเอกสารแสดงตนที่มีสีแตกต่างกันมากกว่า 17 กลุ่ม (ปัจจุบันถูกยุบรวมเป็นบัตรสีเดียวกันหมดแล้ว) และเลขประจำตัวสิบสามหลัก สถานะคนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกแช่แข็งอยู่กับการเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ทว่าสามารถปรับเปลี่ยนได้ หากรัฐไทยเห็นว่าบุคคลดังกล่าวน่าจะผ่านช่วงเวลาแห่งการผสมกลมกลืนกับสังคมไทยแล้ว ก็ “ให้” สถานะใหม่หรือเปิดโอกาสให้คนที่อพยพเข้ามา และเจเนอเรชันที่สองที่เกิดในไทย เริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นสมาชิกในสังคมไทย กระบวนการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวดูเหมือนจะมี “แบบแผน” ของทางปฏิบัติ แต่ขาดความเป็นระบบ ทำให้เกิดกรณี “คน ‘ตกหล่น’” กระบวนการเปลี่ยนผ่านสถานะบุคคล

(อัสชวรณ เปาะหะ, 2560) ศึกษาเรื่อง: ปัญหาการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ กรณีศึกษา: บ้านห้วยหยวกป่าโซ ตำบลแม่สลองในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของ คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ในหมู่บ้านห้วยหยวกป่าโซ (2) เพื่อหาแนวทางในการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ในหมู่บ้านห้วยหยวกป่าโซ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการวิเคราะห์และสรุป ผลการวิจัยโดยการพรรณนาเพื่อวิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของ คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ บ้านห้วยหยวกป่าโซ

(ดารุณี บุญครอง, 2561) ศึกษาเรื่อง : วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 : วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษา สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับ

การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 บทความนี้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่จะเป็นพลังต่อการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงและความได้เปรียบเชิงแข่งขัน ในทุกด้าน โดยพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาของไทยมีแนวโน้มของการมุ่งสู่การขับเคลื่อน ไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในหลายด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ของบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และด้านการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และการมุ่งเข้าสู่อาชีพ

(รัชวดี แสงมเหษณ์, 2560) ศึกษาเรื่อง: ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คุณภาพสังคม ที่คนไทยมองเห็น : ความเหลื่อมล้ำในสังคมถือว่าเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมานานและส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจและที่สำคัญทำให้คุณภาพชีวิตถดถอยลงไปด้วย บทความนี้ได้มุ่งเน้นที่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเนื่องจากเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนแต่โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมยังพบว่าเป็นปัญหาสำคัญ วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมด้านต่าง ๆ เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประชาชน และเพื่อเป็น แนวทางในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้น้อยลง โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ได้มา จากการสำรวจเรื่องชีวิตและสังคมโดยสถาบันพระปกเกล้า ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2558 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปรทาง เศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำทาง การศึกษาด้วยสถิติไคสแควร์ และใช้วิธีวิเคราะห์การ ถดถอยเพื่อหาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีความไม่เท่าเทียมกันมากที่สุดในสังคม คือ รายได้และทรัพย์สิน ในขณะที่ ประเด็นที่ประชาชนเห็นว่าถูกเลือกปฏิบัติมากที่สุด คือ ความทุพพลภาพ รองลงมาคือ ถูกเลือกปฏิบัติเพราะระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาคือ การที่สังคมมีการเลือกปฏิบัติ มีความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และทรัพย์สิน ความไม่พึงพอใจในการศึกษา เพศ กลุ่มอายุ และถิ่นที่อาศัย ดังนั้น การเสริมสร้างความ เท่าเทียมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทไทยคือ ควรมีการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและ เศรษฐกิจให้เข้มแข็งยกระดับคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและรัฐบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียม

(อรอนงค์ ทวีปรีดา, 2559) ศึกษาเรื่อง: การกระจายและความเท่าเทียมของโอกาสทางการศึกษา และบทบาทการใช้จ่ายของภาครัฐ: ได้ทำการศึกษาการกระจายและความเท่าเทียมของโอกาสทางการศึกษา และบทบาทการใช้จ่ายของภาครัฐ ด้วยแนวคิดการวิเคราะห์การกระจายโอกาส (Opportunity Incidence Analysis) ซึ่งทำการศึกษาเปรียบเทียบก่อนและหลังการดำเนินนโยบาย การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2545 และปี พ.ศ. 2556 ตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ภายใต้นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ) โดยอาศัย ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Household Socio-Economic Survey: SES) และเงินอุดหนุนด้านการศึกษาเฉพาะในระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(ประสิทธิ์ ลิปรีชา, 2557) ศึกษาเรื่อง: การศึกษาเรื่องชาติพันธุ์สัมพันธ์เป็นประเด็นที่มีความโดดเด่นมากขึ้นในวงวิชาการ ด้านสังคมศาสตร์ของไทยปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจากแนวแนวคิดทฤษฎีการศึกษา ชาติพันธุ์สัมพันธ์ในตะวันตก หากแต่ที่ผ่านมายังขาดการทบทวนถึงกระบวนการทัศน์ของการศึกษา ชาติพันธุ์ในวงวิชาการสังคมศาสตร์ไทย ดังนั้น บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอให้เห็นถึงกระบวนการทัศน์ของ การศึกษาชาติพันธุ์สัมพันธ์ในมุมมองด้านมานุษยวิทยาในระยะที่ผ่านมา ซึ่งสามารถแบ่งออก ได้เป็นสามกระบวนการทัศน์ด้วยกัน คือกระบวนการทัศน์ว่าด้วยสิ่งกำหนดพื้นฐาน กระบวนการทัศน์ว่า ด้วยการเป็นเครื่องมือ และกระบวนการทัศน์ว่าด้วยการสร้าง โดยในแต่ละกระบวนการทัศน์นั้นจะมีการ ยกตัวอย่างงานศึกษาชิ้นสำคัญในสังคมไทยและประเทศในแถบเอเชียอาคเนย์ประกอบ นอกจากนั้นแล้วบทความนี้ยังได้ชี้ให้เห็นถึงจุดเปลี่ยนของแต่ละกระบวนการทัศน์ที่สัมพันธ์กับบริบท ทางสังคมและแนวคิดในการศึกษาชาติพันธุ์สัมพันธ์ที่เปลี่ยนไปด้วย

แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้เลือกมานั้น เพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยกำลังจะทำ ให้ได้มีความรู้และความเข้าใจเป็นอย่างดีและมีความสมบูรณ์ในประเด็นที่กำลังจะศึกษาอยู่ โดยในส่วนใหญ่จะเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิต่าง ๆ ยกตัวอย่าง อาทิ สิทธิชนเผ่าในประเทศไทย ที่กล่าวว่า บุคคลเหล่านี้ควรได้รับการคุ้มครอง ในฐานะมนุษย์คนหนึ่งเช่นกัน ควรได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ ถึงแม้ว่ากลุ่มคนนั้นไม่ได้รับสัญชาติใด ๆ ที่เขาพึงจะเป็น แต่ก็ย่อมควรได้รับสิทธิความเป็นมนุษย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) มุ่งเน้นศึกษาเรื่อง อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ มีระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. วิธีการเก็บข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sample) โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องเคยมีปฏิสัมพันธ์กับเยาวชนชาวดาราอั้งมาก่อน กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 14 คน ได้แก่

1. กลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนชาวดาราอั้งที่มีบุตรศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 8 คน และที่มีบุตรไม่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 คน หมู่บ้านห้วยจะนู อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 คน
 - 2.1. กระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.2. กระทรวงมหาดไทย
 - 2.3. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
3. องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) จำนวน 1 คน
 - 3.1. มูลนิธิรักษ์เด็ก
4. นักวิชาการด้านกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 1 คน

วิธีการเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาเรื่อง อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นวิธีการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างจึงจะต้องทำเรื่องขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยตามระเบียบการทำวิจัย

ดำเนินการขอจริยธรรมในมนุษย์ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย อนุมัติในเดือนพฤษภาคม และผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ มีระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 2 เดือน ตั้งแต่เดือน มิถุนายน จนถึงเดือน กรกฎาคม 2564

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร โดยผู้ศึกษาจากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวดารอั้ง
2. ศึกษาจากภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผ่านการโทรศัพท์ระหว่างผู้ศึกษาและผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และให้ได้ข้อมูลตามแนวคำถามที่วางไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด นำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปตีความ และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
- ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดมุมมองด้านการศึกษา
- ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับมาตรการการหาแนวทางส่งเสริม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องอุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง มีวัตถุประสงค์ ศึกษาสถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้ง ศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้ง และแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ โดยงานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนชาวดาราอั้ง หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์การไม่แสวงหาผลกำไร และนักวิชาการด้านกลุ่มชาติพันธุ์

แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่
3. แสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

สถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเพียงชนกลุ่มเล็กๆ ของประเทศไทยส่วนใหญ่อาศัยอยู่พื้นที่ทางภาคเหนือ โดยมีอาชีพหลักเป็นอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองของเยาวชนได้กล่าวสาเหตุและอุปสรรคที่ส่งผลทำให้เยาวชนไม่สามารถเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้คือเรื่องของรายได้ฐานะ ที่ส่งผลให้ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้ ด้วยอาชีพที่ทำงานรับจ้างรายวัน เงินไม่พอ หาเข้ากินค่า ไม่มีเงินเก็บ ส่งผลกระทบกับบุตรหลาน ทำให้ออกจากโรงเรียนมาช่วยผู้ปกครองทำงาน ด้วยบริบทของชุมชนชาวดาราอั้ง ที่มีฐานะยากจน บางคนเข้าเรียนก่อนวัย บางคนเข้าเรียนต่อในขณะที่อายุเกินเกณฑ์ หรือแม้กระทั่ง

เหตุผลเรื่องไม่มีบัตรประจำตัวที่เป็นบัตรประชาชน ซึ่งเยาวชนเองก็ไม่ทราบเหตุผลว่าจะเรียนต่อไปทำไม เรียนแล้วสามารถทำงานได้หรือไม่ ซึ่งการออกมาทำงานเป็นเหตุผลที่ดีกว่า เพื่อนำเงินจากการทำงานไปช่วยเหลือครอบครัว และการเรียนต่อมัธยมปลายต้องเข้าไปศึกษาในเมือง มีค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่รายได้ไม่มาก ดังนั้นปัญหาที่เกี่ยวข้องคือเรื่องรายได้

1.1 สภาพการศึกษาทั่วไปในปัจจุบันของเยาวชนในชุมชนของชาวดาราวัง

1.1.1 การศึกษาในระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ปกครองส่งบุตรหลานศึกษาที่โรงเรียนบ้านม่วงชุม ตั้งอยู่ที่ 248 หมู่ 10 บ้านม่วงชุม ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนบ้านม่วงชุมก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2475 บนที่ดินราชกรณียาให้ ต่อมาจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น ราษฎรบริจาคที่ดินให้ใหม่ ซึ่งมีเนื้อที่มากกว่า อยู่ทางทิศเหนือของที่ตั้งเดิม ต่อมาได้ย้ายนักเรียนมาเรียนตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา

เดิมโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ ชั้น ป.1 ถึง ป.4 ต่อมาขยายเป็น ป.6 และชั้นอนุบาลเรื่อยมา กระทั่งปี 2535 ได้รับมอบหมายให้เปิดสอนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงชุม ตั้งอยู่เลขที่ 248 หมู่ 10 ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มโรงเรียนเบญจศีรีวิทยา ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น ในปีการศึกษา 2544 เขตบริการของโรงเรียนครอบคลุม หมู่ที่ 10 บ้านม่วงชุม (บ้านม่วงชุม บ้านปางม้า บ้านหนองเต่า และบ้านห้วยน้ำริน) และหมู่ที่ 7 บ้านสวนชา (บ้านสวนชาและบ้านห้วยจะนู) และระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) ครอบคลุมพื้นที่เขตบริการ หมู่ที่ 6 บ้านหวนา หมู่ที่ 7 บ้านสวนชา หมู่ที่ 10 บ้านม่วงชุม (บ้านม่วงชุม บ้านปางม้า บ้านหนองเต่า และบ้านห้วยน้ำริน) หมู่ที่ 5 บ้านลาน (บ้านลาน บ้านโพธิ์ทอง บ้านหนองบัว) และหมู่ที่ 15 บ้านหนองไผ่ (บ้านหนองไผ่ บ้านห้วยนกกก)

เนื่องจากระยะทางจากบ้านสวนชามาบ้านม่วงชุม การเดินทางลำบากและประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาอพยพ (เผ่าปะหล่อง) ซึ่งมักจะมีปัญหาในด้านการปรับตัว ทางราชการในโครงการพระราชดำริจึงได้จัดให้มีโรงเรียนสาขาขึ้นในหมู่บ้าน ให้ชื่อว่า “ โรงเรียนบ้านม่วงชุมสาขาสวนชา ” เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้น ป.3

1.1.2 การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เยาวชนที่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่ศึกษาต่อที่โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่ 205 หมู่ 7 ตำบลสันทราย อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34

1.2 ความเข้าใจเรื่องการศึกษาภาคบังคับ

ความเข้าใจเรื่องการศึกษาภาคบังคับ ผู้สัมภาษณ์เข้าใจตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติปัจจุบันภาคบังคับให้ศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากบทสัมภาษณ์มีทั้งผู้ให้ คำตอบว่าเข้าใจในเรื่องการศึกษาภาคบังคับ และมีความไม่มั่นใจว่าจริง ๆ แล้ว การศึกษาภาค บังคับกำหนดไว้ว่าจะต้องให้เรียนกี่ปี โดยอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

“มัธยมกับมหาลัย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“น่าจะม.3 นะครับ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ไม่ทราบค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“การศึกษาภาคบังคับ ตามพรบ. ภาคบังคับ จะอยู่ที่ 12 ปี ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

“น่าจะ 9 ปีเปล่าค่ะ น่าจะม.3 คิดว่ารัฐบังคับให้เรียน คือถ้าไม่จบก็จะผิดกฎหมาย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนกลุ่มไหนก็ตาม และผู้ให้ข้อมูลเองก็ เห็นด้วย กับ การให้ความสำคัญกับการศึกษา และอยากให้ศึกษาต่อจนถึงจบระดับชั้นอุดมศึกษาหรือระดับชั้น ปริญญาตรี ซึ่งการศึกษาส่งผลต่อเรื่องการทำงาน จากบทสัมภาษณ์ดังนี้

“เห็นด้วยมากค่ะ ถ้าจะมีคนมาสนับสนุนให้เยาวชนในบন্দอยของเรามีการที่จะเรียนแบบแม่สนับสนุนเลย คือใคร ๆ ก็ไม่ยากให้ลูกเรามาอยู่แบบนี้หรอก ใคร ๆ ก็อยากให้ลูกเรียนให้สูง ๆ ให้มีความรู้ มาพัฒนาหมู่บ้าน”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8

“การศึกษาสำคัญอยู่แล้วครับ เน้นนอนว่าการจะพัฒนาคนหรือจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ต้องเริ่มจากพื้นฐานการศึกษาแล้วก็จะก่อสิทธิ์ของเขา เขาสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคมได้ แล้วก็สามารถพัฒนาประเทศไทยได้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

“คิดว่าการศึกษานี้จะเป็นจุดเริ่มต้น แทบทุก ๆ อย่างเลยคะ ด้วยบริบทของเด็ก ๆ ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เองหรือว่า น้อง ๆ ที่เป็นดาราเองเอง ส่วนใหญ่คะ เขาไม่มีบัตรประชาชนคะ แล้วคนที่อยู่ในระบบของการศึกษา เขาจะได้การยอมรับ เขาจะได้เหมือนเป็น ช่องทางที่จะทำให้เขา เข้าถึงโอกาส และก็เปิดโลกทัศน์ให้กับตัวเอง และก็สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตัวเอง ๆ เขาเองได้ยั้งคะ และถ้าเกิดว่าเขาไม่มีบัตรประชาชน และเขาต้องจัดการเรื่องของ ขอสัญชาติไทย แต่เขาไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาเลย มันก็ยากต่อการที่จะดำเนินการตรงส่วนนี้ได้ เมื่อเขาเข้าสู่ระบบการศึกษาเปิดโอกาสของเขา มันมีมากกว่า เด็กคนที่ไม่ได้เรียน เพราะว่าถ้าเขาเข้าระบบการศึกษานี้ จะทำให้เหมือนเขามีโอกาส มากกว่าเด็กคนอื่นที่จะเข้าถึงสิทธิหลาย ๆ ด้านตามมาคะ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11

“การศึกษาไม่มีวันยุติ เรียนได้ตั้งแต่แรกเกิด ตั้งแต่ในห้องการศึกษาทุกมิติ มีทุกเวลา ตายแล้วยังต้องมีการศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12

ตอนที่ 2 ศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์จากผู้สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งไว้ว่า เป็นปัญหาทางด้านของเศรษฐกิจ การเข้าถึงแหล่งรายได้ที่มากพอที่จะทำให้สามารถส่งเยาวชนกลุ่มนี้ให้สามารถเรียนต่อได้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใด โดยอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

“ไม่มีตั้งค์ส่งเรียน คนรับจ้างทั่วไปเป็นหลัก รายได้ไม่แน่นอน ไม่มีตั้งค์ส่งให้เรียนสูง ๆ อุปสรรคเรื่องเงิน จริง ๆ แล้วเรียนต่อแล้วอยากให้เรียนต่อมหาลัย แต่ไม่มีเงินส่ง จบม.6”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12

“บางคนก็ไม่มีทุนการศึกษาให้ลูก อย่างแม่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว เรื่องค่าใช้จ่ายก็ลำบาก ตอนนี้อย่างติดโควิดด้วย ทำงานไปเดือนหนึ่งนี้ไม่ได้เลย มันจะทำงานได้ประมาณ 10-20 วัน แล้วก็ต้องประหยัด เพื่อเอาเงินตรงนั้นไปให้ลูกเรียน มันไม่ได้จริง ๆ ตอนนี้อย่างส่วนมาก ก็เป็นแบบนี้แหละเด็กบ่นดอย ที่ขาดการศึกษากัน ไม่ใช่ว่าพ่อแม่ไม่อยากจะส่ง แต่ไม่มีจะส่ง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8

“ส่วนมากไม่มีตั้งค์ พ่อแม่ส่งเรียนไม่ทัน พ่อแม่แต่งงานไม่มีตั้งค์”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ผมเข้าใจว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งปัจจุบันกรมการปกครองระบุไว้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์ที่กรมการปกครองได้สำรวจและได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ ก็สมมติเป็นอย่างชาวเขา 9 เผ่า ละก็จะมีกลุ่มบุคคลพื้นที่สูง กลุ่มไทลื้อ หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่ระบุเป็นชนกลุ่มน้อย พวกนี้ล่ะครับ เราได้มีประกาศจากกระทรวงมหาดไทยเรื่องการอนุญาตให้บุตรหลานหรือบุคคลที่อพยพเข้ามา กลุ่มนี้เขาสามารถเดินทางเพื่อศึกษาต่อในประเทศไทยทั่วประเทศเลย ตรงนี้ไม่น่าจะมีปัญหา เป็นอุปสรรค เรื่องของการเดินทาง แต่อุปสรรคที่การเข้าถึงศึกษา จากที่ได้สอบถามหรือได้พูดคุยกับชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ อุปสรรคคือเรื่องของรายได้ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ถ้าเกิดเขายังศึกษา สมมติอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร โรงเรียนจะมีความจำกัด เขาจะต้องเข้ามาศึกษาในเมืองซึ่งจะต้องใช้ค่าใช้จ่าย แล้วก็ต้องมีค่าวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ เพราะว่ากลุ่มนี้เขารายได้เขาไม่มากนัก ส่วนใหญ่ส่วนมากก็จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัญหาหนึ่งที่จะเกี่ยวข้องคือเรื่องของรายได้ของเขา ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

คำตอบส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือปัญหาเรื่องการเงิน ที่เป็นอุปสรรคที่ส่งผลให้เรียนต่อไม่ได้ และเนื่องจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในหมู่บ้านห่วยจะนั้น

ไม่มีโรงเรียนที่มีมัธยมตอนปลาย ทำให้ผู้ที่อยากจะศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องไปเรียนในเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ห่างจากชุมชนหลายกิโลเมตร อีกทั้งการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงมีเหตุผลที่ไม่จำเป็นจะต้องเรียนต่อ การออกจากระบบการศึกษาเพื่อออกมาหางานทำจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวมากกว่า จากบทสัมภาษณ์มีการอ้างอิงถึงเรื่องนี้

“จะเกี่ยวกับฐานะด้วยนะครับ ว่าครอบครัวของเขาฐานะยากจน พ่อแม่ไม่มีเงินส่งต่อ พ่อแม่ทำงานรายวัน เงินไม่พอกิน ทำงานเช้า เย็นต้องมากิน ไม่มีเงินเก็บ ส่งผลกระทบกับเด็ก ทำให้เด็กต้องออกจากโรงเรียน ออกมาหางานทำ ช่วยพ่อแม่ทำ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“น่าจะเป็นความห่างไกลหรือไม่มีสถานศึกษาในบริเวณนั้นซะมั้ง แต่ในความเป็นจริงน่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ครอบครัวของเขาอะ เขาไม่มีเงิน อาจจะเป็นจากความยากจน แล้วก็พ่อแม่อาจจะอยากให้เด็กช่วยทำงาน หารายได้เลี้ยงครอบครัวมากกว่า เพราะว่า ถ้าสมมติว่าจบการศึกษาไปแล้ว เขาก็ไม่รู้ว่าเขาจะทำงานอะไร”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13

“เท่าที่เราสำรวจข้อมูลนะคะ ก็ส่วนใหญ่ที่ไม่ได้เรียนต่อ เพราะว่าพ่อแม่ ไม่ให้เรียนต่อบ้าง หรือไม่มีทุนการศึกษาที่จะเรียนต่อ เขาต้องออกไปทำงานช่วยเหลือพ่อแม่เป็นหลัก เพื่อความเป็นอยู่ปากท้องของเขา เขาไม่ได้เรียนต่อ เพราะว่าด้วยบริบทของชุมชนน้อง ๆ เขาคือเขามีฐานะที่ยากจนอยู่แล้ว แล้วบางคนเข้าเรียนก่อนวัย หมายถึงอายุเกินเกณฑ์แล้ว พอจบ ม.3 อายุเขาก็เยอะแล้ว หรือบางคนก็มีฐานะยากจน ไม่สามารถที่จะเรียนต่อได้ ไม่มีทุนการศึกษาเรียนต่อ ได้ออกมาช่วยพ่อแม่ทำงาน ช่วยเหลือครอบครัว บางคนก็ให้เหตุผลว่า เพราะเขาไม่มีบัตรประจำตัว หรือบัตรประชาชน เขาไม่รู้ว่าจะเรียนไปทำไม เรียนไปแล้วเขาจะสามารถทำงานได้หรือเปล่า เขาสู้ออกมาทำงานอย่างนี้ไม่ดีกว่าหรือ ได้ช่วยเหลือครอบครัวเขาด้วย ก็จะเป็นความยากจนชะส่วนใหญ่ค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11

“ส่วนมากพ่อแม่จะไม่มีเงินส่งเรียน บางคนนี้ฐานะยากจนมากเลยคะ พ่อแม่บางคนนี้
อยากให้ออกจากเรียน มาทำงานช่วยมากเลยคะ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

จากบทสัมภาษณ์ความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมบุตรเรื่องระดับการศึกษา
ผู้ปกครองคาดหวังและต้องการให้บุตรหลานของตนเรียนต่อไปจนถึงระดับชั้นอุดมศึกษาหรือระดับ
ปริญญา เพื่อหน้าที่การงานที่ดี แต่ทั้งนี้ยังกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะตามมา

“ก็อยากให้จบเหมือนที่ลูกคนอื่น ๆ จบก็คือจะเป็นมัธยมหรือว่าเป็นมหาลัย จบมาเป็นครู
หรือว่าเป็นหมอก็ได้ หรือว่าอาชีพรับจ้างเนี่ยก็คือมันยากที่จะส่งลูกเรียนต่อ เพราะว่าเรา
ก็ไม่มีเงินที่จะส่งเสียให้ไปถึงมหาลัยได้”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“จริง ๆ อยากให้เรียนสูง ๆ จะได้ไม่ต้องมาทำงานหนักเหมือนพ่อแม่ แต่มันติดอยู่ที่
ค่าใช้จ่าย”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ตอนที่ 3 แนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษา ต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

แนวทางในการส่งเสริมหรือสนับสนุนเยาวชน เพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะ
ได้รับการศึกษาต่อ จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยหลักคือเรื่องเงิน การหาเงินส่งลูกตัวเองเรียน
ส่งเสริมเกี่ยวกับทุน น่าจะมีทุนเข้ามาสนับสนุนเยาวชน และเพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาต่อใน
ระดับที่สูงขึ้น บทบาทของหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุนในเรื่องของเงินทุน หรืออาจจะต้อง
เริ่มจากองค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามาสำรวจในพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอย่างแท้จริง
ตามมาตรฐานการจัดการการศึกษาในท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ และนอก
ระบบได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและจะต้องดูแลได้อย่างทั่วถึง เพื่อประชาชนในท้องถิ่นตาม
เขตการปกครองท้องถิ่นนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนด
ไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความ
พร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และ

วิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากบทสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลไว้ว่าจะดีมากถ้าหากว่าผู้มีส่วนร่วมในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนระดับท้องถิ่น เพื่อจะได้เข้าใจในปัญหามากขึ้น

“จริง ๆ อยากให้เรียนสูง ๆ จะได้ไม่ต้องมาทำงานหนักเหมือนพ่อแม่ แต่มันติดอยู่ที่ค่าใช้จ่าย” ถ้าในแนวคิดของผมนั้นก็คิดนะครับ ให้ผู้ปกครองของเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ให้ได้เสนอข้อคิดให้กับทางโรงเรียนรับทราบว่าทางเด็กมีปัญหาอะไร ทางชุมชนของเรามีปัญหาอะไร”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“เป็นปัจจัยของนโยบายภาครัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น มีผลต่อการจัดการการศึกษาของเยาวชนแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นเยาวชนที่มีสัญชาติไทยหรือว่าไม่มีสัญชาติไทย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ นโยบายเนี่ยสำคัญเลย ถ้านโยบายถูกกำหนดมาให้การสำรวจให้การศึกษา เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้นำระดับปฏิบัติ ผู้นำจะต้องทำตามนโยบายนั้น แต่ถ้าปัญหานั้นเป็นเชิงปฏิบัติเนี่ยก็ต้องมีมาตรการหรือระเบียบข้อบังคับที่จะต้องทำให้เกิดผล”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

นอกจากองค์กรส่วนท้องถิ่นจะสำรวจปัญหาแล้ว สิ่งที่ต้องทำท้องถิ่น หรือผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามากำกับดูแล และแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด หน่วยงานที่มองว่าควรมีส่วนเกี่ยวข้อง คือหน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวง จากบทสัมภาษณ์ มีผู้ให้ข้อมูล หน่วยงานดังนี้

“ก็ต้องเป็นกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วก็การจัดการศึกษาตอนปลาย อยากจะเน้นอีกหน่วยงานหนึ่ง ของอาชีวศึกษา ผมมองว่าถ้าเขา สายอาชีพเนี่ยไม่จำเป็นต้องไปสายสามัญก็ได้ อันนี้ออกมาประกอบอาชีพได้เลยหน่วยงาน 3 หน่วยงาน กระทรวงอุดมศึกษาและการวิจัยก็ได้ครับ สำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษา”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

“ถ้าในระยะยาว ก็จะมี ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาครัฐก็จะประกอบไปด้วย หน่วยงานของการศึกษาเอง หรือว่าแม้แต่ กรมการปกครองท้องถิ่น เพราะว่าทราบ ว่า เด็กดาราอั่งส่วนใหญ่เขาก็ไม่ได้มีบัตรประชาชนและกับบางคนแรงจูงใจที่จะให้เขาเรียนต่อ ในระดับที่สูงขึ้น บางคนก็อยากได้บัตรประชาชน จะเป็นแรงจูงใจหนึ่ง และก็ภาคประชาสังคม เข้ามาช่วยส่งเสริมไม่ว่าจะเป็นเรื่องทุนการศึกษา เรื่องของอื่นๆ ทักชะอื่นเสริมเข้าไป และก็ภาคธุรกิจการเป็นส่วนสำคัญ อาจเหมือนกับว่าทำร่วมกันระหว่าง3หน่วยงาน ว่าถ้าเด็กคนนี้มีแววกก็อยากจะเรียนทางด้านนี้ เรามีสถานประกอบการรองรับด้านนี้ มันก็จะทำให้เด็กเห็นปลายทางมากขึ้น มีแรงจูงใจที่จะเรียนต่อมากขึ้นค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11

จากการรวบรวมบทสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาในส่วนนี้ ได้แก่

1. กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อาจร่วมกันแสวงหา รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน อาทิ ยืดหยุ่นการรับเข้าเรียนระดับ ประถมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จัดทำหลักสูตรฝึกอาชีพ
2. กระทรวงมหาดไทย ควรมีการสำรวจ และจัดทำเอกสารประจำตัวเด็กให้ครอบคลุม
3. กระทรวงแรงงาน จัดให้มีการอบรมพัฒนาฝีมือ ฝึกอาชีพแก่เด็ก
4. กระทรวงวัฒนธรรม ศึกษาและถอดบทเรียน เพื่อการอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาของคน กลุ่มชาติพันธุ์
5. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดูแลเด็กแรกเกิดก่อนเข้าสู่ระบบ โรงเรียน
6. กระทรวงสาธารณสุข ดูแลสุขภาพของเด็กทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ส่งเสริม พัฒนาการของเด็กให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนั้นยังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีมาตรการการสร้างโอกาสให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้มี โอกาสเข้าถึงระดับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเรื่องของแหล่งทุน เพราะการได้รับ การสนับสนุนจากองค์กรไหนที่สนับสนุนแล้ว อยากให้สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทางโรงเรียนสังกัด ของเยาวชนเองควรจัดหาแหล่งทุนการศึกษาเพื่อมอบให้ผู้เรียนที่จะประสงค์ต่อในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะในหมู่บ้านห้วยจะนู ผู้ปกครองจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั่ง ดังนั้น แล้วการขอทุนเพื่อการศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของประเทศไทยนั้น จำกัด

สิทธิให้เพียงแต่คนไทยเท่านั้น ถึงแม้ว่าตัวเยาวชนเองจะมีบัตรประชาชนที่เป็นคนไทย แต่ผู้ปกครองของเยาวชนต้องเป็นสัญชาติไทยเท่านั้น ถึงจะดำเนินการขอกู้ได้ และทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และจัดทำระบบการส่งต่อผู้เรียนโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถให้ประโยชน์ได้จริง รวมถึงอาจจะมีการส่งต่อผู้เรียนเข้าสู่ระบบการศึกษาของ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในกรณีที่ผู้เรียนประสงค์ที่จะเรียน ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้ว จะได้รับหนังสือรับรองจากกศน. เพื่อนำไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

แนวทางการที่จะพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มชาติพันธุ์จะได้เข้าถึงการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ หากมีแรงจูงใจ และการเข้าใจกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นคือการบูรณาหลักการเรียนรู้การสอน ที่นำเอาภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์มาผสมผสานกับหลักสูตรแกนกลาง การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่นำเอาเอกลักษณ์ภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน และการนำมาบูรณาการร่วมกับวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ ได้ศึกษาเรียนรู้ อีกทั้งยังได้ร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานภูมิปัญญาอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน จากผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลเพื่อเสนอไว้เป็นแนวทาง

“อาจจะเป็นเรื่องที่ดีอยู่ครับ สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเรื่องการศึกษาของชาติพันธุ์ตนเอง เพื่อให้ตนเองได้รู้ที่ไปที่มาของตัวเอง และจะได้รู้รากเหง้าของตัวเอง บอกไปบอกเล่ารุ่นต่อ ๆ ไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ดีค่ะ ถ้าผสมผสานกัน คนอื่นก็จะได้รับประโยชน์เช่นเรา เราได้ผสมผสานจากหลาย ๆ ท้องถิ่น เราจะได้รู้ เปิดดูเปิดตาว่าพัฒนากันไปถึงไหนแล้ว”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8

“ปัญหาการศึกษาในอดีตของไทยก็ถ้าจะมองปัญหาคือเรา เรามองว่าการศึกษา เหมือนเราตัดเลื้อยโหล ใส่หลักสูตรเดียว แล้วก็ทุกคนทั่วประเทศเรียนเหมือนกันหมด ซึ่งผมมองว่ามันจะต้องสอดคล้อง ผมขอใช้หลักภูมิสังคมก็แล้วกัน สังคมแต่ละพื้นที่ต่างกัน ภาคเหนือก็มีระบบ มีวัฒนธรรมต่างกับภาคใต้ ต่างกับภาคกลาง ตรงนี้ควรจะปรับหลักสูตร แต่จะต้องมีเหมือนวิชาบังคับที่เหมือนกันทั่วประเทศ ส่วนวิชาที่ให้เหมาะสมกับพื้นที่เนี่ย ก็ต้องอยู่ให้ถูกต้องตามหลักภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ ผมว่าอันนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้เรียนมากกว่า ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั่วประเทศครับ เราคงต้องคิดให้รอบกรอบ บางวิชาอาจจะไม่จำเป็น บางหลักสูตรผู้เรียนควรจะมีส่วนร่วมด้วยซ้ำว่าเขาอยากเรียนอะไร เราถูกวิชาจำกัด เรียนตามที่เขาชอบ น่าจะดี”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10

“พี่ว่ามันดีมาก ๆ เลยนะ แต่ส่วนน้อยโรงเรียนเขาจะทำ จริง ๆ การป้องกันไม่ให้เกิดล้มเหลวแห่งใจของตัวเองอะนะ มันคือการที่เอาหลักสูตรความเป็นท้องถิ่นของเขามานำมาบูรณาการกับหลักสูตรแกนกลาง”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13

แต่ในทางกลับกัน ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 ให้สัมภาษณ์ว่า การบูรณาการหลักสูตรที่นำเอาภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์มาผสมผสานกับหลักสูตรแกนกลางนั้น ไม่มีความจำเป็นที่จะนำมาพัฒนาร่วมกัน เพราะหลักสูตรแกนกลาง เป็นหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ใช้เรียนกันทั่วไปทุกระดับ หากนำหลักสูตรของกลุ่มชาติพันธุ์มาผสมผสานด้วย อาจจะไม่เป็นที่ต้องการสำหรับคนบางกลุ่ม เพราะกลุ่มคนที่ไม่ใช่กลุ่มชาติพันธุ์ ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้หรือนำเอาหลักสูตรของกลุ่มชาติพันธุ์มาใช้ หากแต่ถ้าจะนำมาผสมผสานกันในหลักสูตรแกนกลางนั้น ให้จัดเป็นเฉพาะถิ่นหรือเฉพาะโรงเรียนที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เรียนอยู่ด้วย หรือจัดเป็นวิชาเสริมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะ

“หลักสูตรแกนกลาง มันคือหลักสูตร *minimum* ที่ทุกคนต้องรู้ ถ้าเด็กจะเรียน เด็กต้องรู้ มันคือหลักสูตรที่ทุกคนต้องเรียน ถ้าทุกคนต้องเรียนแปลว่ามันจำเป็นจริง ๆ นี่คือน้อยที่สุดแล้วที่คุณต้องรู้ เพราะฉะนั้น อะไรที่น้อยกว่านี้ ไม่ต้องรู้ อยากรู้ไปค้นคว้าเอาเอง เพราะฉะนั้น เรื่องมรดก ภูมิปัญญา ชาติพันธุ์อะนะ ถ้าถามผมนะ ถ้าอยากจะให้มันอยู่ในหลักสูตร หนึ่งมันควรเป็นพื้นที่ที่ใกล้กับกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ที่เขาสามารถเอาตรงนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ เช่นเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนชาติพันธุ์ เพื่อไม่ให้มรดกภูมิปัญญาพวกนี้มันหายไป”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14

สิ่งที่ทางกลุ่มชาติพันธุ์สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดอายุอื่นที่หลากหลาย หลักสูตรที่พัฒนาที่เน้นเรื่องการใช้ชีวิต เน้นทักษะอาชีพ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและยั่งยืน โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเรื่องการใช้ชีวิต เน้น

ทักษะอาชีพ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และยั่งยืน โดยมีกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานการศึกษา จากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า การพัฒนาหลักสูตรที่ เน้นเรื่องทักษะอาชีพนั้น เป็นเรื่องที่ดี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และช่วยเหลือตนเอง สามารถเติบโตเป็น ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ อีกทั้งหากมีการช่วยเหลือหรือการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่นและ หน่วยงานการศึกษานั้นย่อมดีขึ้น เพราะได้รับการสนับสนุน และช่วยกันกำหนดทิศทาง หรือหา แนวทางที่สามารถช่วยกันพัฒนาทักษะของเยาวชนได้ โดยเฉพาะการพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะ การช่วยเหลือตนเอง แล้วกลับมาพัฒนาชุมชนที่อยู่อาศัย หากได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง จะเกิดการเปลี่ยนแปลงให้กับตัวเยาวชนเอง รวมถึงถิ่นที่อยู่ของเยาวชนอีกด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง" ผู้วิจัยได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้น เป็นการศึกษาที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในระดับชั้นอุดมศึกษา และยังสามารถต่อยอดไปยังศาสตร์หลายแขนง รวมถึงโอกาสในการมีอาชีพที่หลากหลาย หากแต่ในชุมชนหมู่บ้านห้วยจะนู ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่ชื่อว่า ดาราอั้ง มีเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาในเรื่องของโอกาสการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสภาวะของการประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และการคมนาคมที่ค่อนข้างเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางหรือข้อเสนอในการพัฒนาให้เยาวชนกลุ่มนี้ได้รับโอกาสได้อย่างเหมาะสม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู และเพื่อศึกษาอุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้ง รวมทั้งเพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของเยาวชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์การไม่แสวงหาผลกำไร และนักวิชาการด้านกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์ทั้งหมด เพื่อสรุป ตีความ และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์ของการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวตารอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

1. จำนวนเยาวชนที่ได้รับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาในชุมชนหมู่บ้านห้วยจะนู มีเยาวชนที่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11 คน และเยาวชนที่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 คน

2. สถานศึกษา

2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาที่โรงเรียนบ้านม่วงชุม เปิดการศึกษาในระดับอนุบาลไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นอนุบาล 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษาที่โรงเรียนฝางชินุปภักดิ์ เปิดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

2. อุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวตารอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

มุมมองด้านการศึกษา

ผู้ปกครองของเยาวชนมีมุมมองในด้านของการศึกษามากที่สุดคือการส่งเสริมให้บุตรหลานของตนให้ได้เรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ รวมถึงหน่วยงานที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ถึงความสำคัญของการศึกษาเช่นกัน หากแต่ตัวของผู้ปกครองของเยาวชนเองนั้นประสบปัญหาคือเรื่องของทุนทรัพย์ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เนื่องจากผู้ปกครองนั้น มีอาชีพเกษตรกร (รับจ้าง) มีรายได้ที่ไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระเลี้ยงชีพต่อบุคคลในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นปัญหาใหญ่ในอีกหลาย ๆ ครอบครัว ในชุมชนชาวตารอั้ง หมู่บ้านห้วยจะนู ที่ไม่สามารถส่งบุตรหลานให้ได้เรียนต่อได้ และผู้ปกครองบางส่วนก็มีมุมมองต่อด้านการศึกษาว่า หากไม่มีทุนทรัพย์ ก็ไม่จำเป็นต้องเรียนสูง ออกมาหางานทำเพื่อหาเงินดีกว่า และยังมีความไม่เข้าใจในเรื่องของการศึกษาและไม่มั่นใจว่า เรียนไปทำไมหรือเรียนจบไปแล้ว จะทำงานอะไร ซึ่งหากว่าทำงานจะเป็นทางออกที่ดีกว่า

หลังจากที่เยาวชนบางส่วนที่ไม่ได้รับการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว จึงจำเป็นต้องออกมาหางานทำ เพื่อหาเลี้ยงตนเองรวมถึงคนในครอบครัว ซึ่งการทำงานนั้นจึงไม่พ้นอาชีพ เกษตรกรรับจ้าง เพราะด้วยจากภูมิทางการศึกษายังไม่เพียงพอสำหรับการนำไปสมัครงานที่มีความหลากหลาย การทำเกษตรกรรมในหมู่บ้านห้วยจะนู อาทิ เก็บส้ม เก็บหอม ปลูกและเก็บถั่ว ได้รับค่าแรงขั้นต่ำของชาวเกษตรกรรับจ้าง เฉลี่ยอยู่ที่ 150-300 บาท ต่อวัน ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลสรุปว่า รายรับไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย หากผู้ปกครองบ้านใดมีบุตรหลานเยอะ

จำเป็นต้องให้บุตรหลานคนโตไปทำงานช่วย (ถึงแม้อายุไม่ถึงเกณฑ์) เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงทุกคนในครอบครัว

ทางด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์มองว่าอุปสรรคของเยาวชนชาวดารารั้งหมู่บ้านห้วยจะนูที่ไม่ได้รับการศึกษาเป็นเรื่องของสภาพทางเศรษฐกิจและอาชีพของผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อการส่งบุตรหลานเรียน โดยมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานควรเข้ามามีการสำรวจและพัฒนาอาชีพของบุคคลในชุมชน ให้มีหลากหลาย นอกจากอาชีพเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มโอกาสให้มากยิ่งขึ้น

3. มาตรการการหาแนวทางการส่งเสริม เพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

ด้านนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การมุ่งเน้นการพัฒนาคนในช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยผู้วิจัยขอกล่าวถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 นั้นจัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 (พ.ศ.2561-2580) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้และความสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงการที่ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และให้คนไทยทุกช่วงวัยได้มีทักษะความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเกิดการพัฒนาลดตลอดชีวิต

1. การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียม

รัฐควรเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มคนชาติพันธุ์ในเรื่องของการเข้าถึงการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา อย่างเช่น การสนับสนุนในเรื่องของทุนการศึกษาที่ควรมีให้อย่างต่อเนื่องและไม่ให้ขาดโอกาสทางการศึกษา สนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งในเรื่องอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อาทิ สนับสนุนในเรื่องของค่าเดินทาง หรืออำนวยความสะดวกในเรื่องของระบบขนส่งสาธารณะที่เยาวชนที่ต้องการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าไปเรียนในเมือง ทั้งนี้การคำนึงถึงเรื่องค่าใช้จ่าย เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ถึงแม้ว่าในประเทศไทยไม่ได้กีดกันนักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ แต่สิ่งที่จำเป็นคือ เงิน ที่จะทำให้เยาวชนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและอย่างเท่าเทียม

2. การสร้างรายได้

เนื่องจากเยาวชนชาติพันธุ์ดาราอั้งมีปัญหาในเรื่องของรายได้ และเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากผู้ปกครองไม่ได้มีรายได้ที่มั่นคง ทำให้เยาวชนบางส่วนต้องตัดสินใจออกมาประกอบอาชีพเลี้ยงตน แทนการเรียนต่อ หากรัฐส่งเสริมในเรื่องของการมีรายได้ที่ยั่งยืน อย่างเช่น การที่รัฐเข้ามาให้ความรู้หรือเปิดศูนย์ฝึกอาชีพที่หลากหลาย ที่นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง "อุปสรรคการเข้าถึงการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง" อภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาสถานการณ์การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ชาวดาราอั้งได้เข้าถึงการศึกษาตามที่กฎหมายบังคับ 12 ปี จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 3 โดยศึกษาอยู่ในเขตใกล้ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ และมากกว่า 50% จากผู้ให้ข้อมูลมีความเข้าใจเรื่องการศึกษาภาคบังคับไม่เท่ากันว่าจริง ๆ แล้วการศึกษาภาคบังคับให้เรียนกี่ปี แต่คาดหวังให้บุตรหลานของตนเรียนในระดับชั้นที่สูง ๆ คือคาดหวังในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปจนถึงชั้นอุดมศึกษา เพื่อให้บุตรหลานของตนได้มีงานที่ดี และมีอาชีพที่หลากหลายนอกจากอาชีพเกษตรกรรมตามที่ผู้ปกครองได้ทำอยู่

แหล่งทุนที่เยาวชนได้รับนั้น ไม่ได้มีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เยาวชนที่ขาดคุณทรัพย์ไม่สามารถเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ และต้องออกมาทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ถึงแม้ว่าการศึกษาในประเทศไทยนั้นไม่ได้ปิดกั้นให้กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย หรือคนชายขอบในการเข้าถึงการศึกษา เพราะเป็นเรื่องของสิทธิทางการศึกษาที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกับคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับหลักแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิที่มนุษย์พึงมี และมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่เท่าเทียมกัน เยาวชนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา และไม่ถูกกีดกันออกจากโรงเรียนถึงแม้ว่าถูกจัดว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ใช่คนไทย โดยสิทธิมนุษยชนนั้นจะต้องไม่แบ่งแยกความแตกต่างทั้งทาง เชื้อชาติ ศาสนา สีดวง เพศ ภาษา

งานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอัสสุวรรณ เปาะหะ, 2560 ศึกษาเรื่อง : ปัญหาการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ กรณีศึกษา: บ้านห้วยหยวกป่าโซ ตำบลแม่สลอง

ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ที่ศึกษาว่าปัจจัยเรื่องสถานศึกษามีผลต่อการได้รับสิทธิการศึกษาที่ว่า หากคนไร้รัฐไร้สัญชาติเข้าไปใช้สถานที่ ทำให้เกิดการแย่งทรัพยากร หรือมีการใช้ทรัพยากรที่มากขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย เพราะเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งไม่เคยถูกกีดกันทางการศึกษาที่รัฐหรือโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่จัดสรรให้รองรับกับนักเรียนที่จะต้องเข้ามาใช้สถานที่นั้น ๆ และ ยังกล่าวถึงเรื่องการรังแกที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การล้อปมด้อยที่ส่งผลกระทบต่อทางด้านสภาพจิตใจ และมีเรื่องของกรอพบ่อยทำให้สถานศึกษาไม่รับกลุ่มนี้เข้าเรียนในสถานศึกษา ซึ่งผิดหลักแนวคิดของสิทธิมนุษยชน ที่เลือกปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาอุปสรรคในการเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของเยาวชนชาวดาราอั้งหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยพบว่าอุปสรรคจริง ๆ ของเยาวชนชาวดาราอั้งไม่ได้เป็นเรื่องของสิทธิบัตร หรือการที่ไม่มีบัตรประชาชนตามที่กลุ่มคนภายนอกเข้าใจ หากแต่เป็นเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจและต้นตอของความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในชุมชนหมู่บ้านห้วยจะนูนั้นเป็นเรื่องของการไม่มีอาชีพที่มั่นคงทำ เพราะอาชีพที่ผู้ปกครองของเยาวชนชาวดาราอั้งทำนั้นคืออาชีพเกษตรกรรมรับจ้าง ที่ไม่มีที่ดินหรือไร่ นา สวน เป็นของตัวเอง หากไม่ได้ทำอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ก็ไปเป็นลูกจ้างที่ใช้แรงงาน ถ้าไม่ได้ทำอาชีพดังกล่าวไปข้างต้นแล้ว ก็ไม่สามารถไปประกอบอาชีพอย่างอื่นได้ เนื่องจากวุฒิทางการศึกษาและกลุ่มชาติพันธุ์บางคนไม่ได้เป็นคนไทย ทำให้มีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพอื่น อีกทั้งความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งพบว่า ค่าแรงที่ได้รับเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน เพศหญิงได้รับค่าแรงอยู่ 150-250 บาท โดยส่วนใหญ่ แต่ผู้ชายจะได้รับอัตราค่าแรงอยู่ 250 บาทขึ้นไป ไปจนถึง 400 บาท เหตุผลที่ว่าเพศชายออกแรงทำงานมากกว่าเพศหญิง จึงได้รับค่าแรงที่มากกว่า สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคมในกรณีที่เพศหญิงได้ค่าแรงที่น้อยกว่า แต่ในทางกลับกันในหมู่บ้านพบว่าอัตราการเรียนต่อของเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง เพราะเหตุผลที่ว่าผู้ชายถ้าออกมาหางานทำ จะมีเงินนำหาเลี้ยงครอบครัวได้ แต่เพศหญิงควรเรียนหนังสือดีกว่า และถ้าคนกลุ่มนี้ที่เป็นคนใช้แรงงานไม่ถูกการจ้างงาน ก็จะเว้นว่างจากการทำงานไม่มีงานทำ ทำให้เกิดการขายรายได้ ส่งผลกระทบเป็นห่วงโซ่กันทั้งครอบครัว และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่าสิ่งที่คนในหมู่บ้านห้วยจะนูต้องการคือการมีงานทำอย่างมั่นคงและยั่งยืนโดยการที่อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแล และช่วยเหลือในเรื่องของการอบรมในเรื่องของวิชาชีพที่สามารถเพิ่มโอกาสให้กับคนในกลุ่มนี้ได้

สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องช่วงชั้นทางสังคม เพราะการจัดช่วงชั้นทางสังคม (นิสาพร วัฒน ศัพท์, ฐานิดา บุญวรรณ, และ ศิวาพร ไชยเจริญ, 2559) เป็นการสร้างการแบ่งช่วงชั้นกันเอง จัดหมวดหมู่หรือจัดประเภทกลุ่มคน ว่าสมาชิกประเภทไหนจะได้อยู่ด้วยกัน ซึ่งการแบ่งชั้นทางสังคม แฝงไปด้วย อิทธิ อำนาจ และความไม่เท่าเทียมที่เป็นโครงสร้างของสังคมกดทับทำให้เกิดการแบ่งแยก ถึงแม้ว่าเราจะบอกว่ามนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคทางสังคม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความเสมอภาคทางสังคมก็ถูกจัดประเภทอยู่ดี ตั้งแต่เกิดมา มนุษย์ไม่สามารถเลือกเกิดได้ว่าจะเกิดเป็นลูกคนรวย หรือไม่อยากเกิดเป็นลูกคนจน ประเทศที่มีการแบ่งช่วงชั้นทางสังคมที่เห็นได้ชัดเจนคือประเทศอินเดีย ที่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะ แต่ประเทศไทยไม่เหมือนกับประเทศอินเดีย แต่สังเกตได้จากฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษา ซึ่งในวัตถุประสงค์ของข้อนี้ กล่าวถึงอุปสรรคที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านห้วยจะนู กลุ่มชาติพันธุ์ของดารอั้ง ที่เดิมที่ชนกลุ่มนี้ไม่ได้มี สัญชาติไทย แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสิทธิต่าง ๆ ก็ไม่อาจจะมีเท่ากับคนไทยได้ รวมถึงโอกาสที่จะได้รับการศึกษา เพราะหากอยากจะมีชีวิตที่ดี หน้าที่การงานที่ดี รากฐานที่จำเป็นเลยคือเรื่องของ การศึกษา ที่จะนำไปสู่อาชีพที่มีรายได้ที่มั่นคง แต่ผลจากการวิจัยที่ได้พบว่าอุปสรรคเรื่องของ ฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่เพียงพอ ส่งผลทำให้ไม่ได้รับการศึกษาต่อในชั้นสูง และผลสุดท้ายก็ต้อง ออกจากสถานศึกษาสูงสุดแค่ภาคบังคับกำหนดคือมัธยมต้น และออกมาทำงานที่ใช้วุฒิการศึกษา ไม่สูงมาก ก็คืออาชีพเกษตรกรรมเหมือนที่ผู้ปกครองของเยาวชนใช้ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว

งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชวดี แสงมเหษณ์, 2560 ศึกษาเรื่อง: ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น ที่สรุปในบทวิจัยไว้ว่า รายได้และทรัพย์สินนั้น เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดว่ามีความไม่เท่าเทียมมากที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ก็คือ เรื่องของรายได้ เพราะการเข้าถึงแหล่งรายได้ที่มั่นคงนั้นมีการเลือกปฏิบัติ ไม่ใช่ทุกคนที่จะ สามารถเข้าถึงรายได้ที่มีความมั่นคงได้ ด้วยโครงสร้างของสังคมที่กดทับรวบกระจุก จนกระจายที่ เกิดขึ้นในประเทศ ทำให้การศึกษาที่ดีไม่สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึงได้ สำหรับผู้ที่มีกำลังทรัพย์ มากกว่า สามารถเลือกที่จะเรียนโรงเรียนดี ๆ หรือไม่เดือดร้อนเรื่องการเดินทาง ด้วยสภาพแวดล้อม ที่ดี ไม่จำเป็นต้องเดินทางไกลไปโรงเรียน หากเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ส่วนใหญ่จะอยู่ห่างไกล ความเจริญที่เรียกว่าเมือง เมื่อมีปัจจัยเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีผลกระทบตั้งแต่ต้นน้ำยัน ปลายน้ำ ถึงแม้ว่าเยาวชนจะสามารถเข้าเรียนได้ แต่ปัจจัยเรื่องเงิน อาทิ การซื้อชุดนักเรียน การซื้อ อุปกรณ์การเรียน เป็นสิ่งสำคัญในการเรียน หากต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำที่มีใน สังคมไทย และให้เหมาะกับบริบทของไทยคือการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่เท่า เทียมกันทุกโรงเรียน เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ยิ่งในเมือง การ

แข่งขันก็ยิ่งสูง แต่กลับกันในชนบทคุณภาพไม่เทียบเท่ากับโรงเรียนในเมือง เป็นเพราะผู้สอนไปกระจุกตัวอยู่ในเมือง หากพัฒนาให้โรงเรียน และผู้สอนมีคุณภาพได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี จบมาแล้วมีงานทำที่มีรายได้ที่มั่นคง เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจของไทยให้เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อแสวงหาแนวทางในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยพบว่าหากต้องการพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้นั้น ต้องเริ่มจากการที่ผู้ปกครองมีรายได้ที่แน่นอน เพราะการมีเศรษฐกิจที่มั่นคงเปรียบเหมือนรากลึกลงที่ปลูกฝังพื้นฐานครอบครัวที่มีคุณภาพและเพิ่มโอกาสให้บุตรหลานได้เข้ารับการการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่บุตรหลานจำเป็นต้องเดินทางไกลไปเรียนต่อในโรงเรียนตัวเมือง ทำให้มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ตามมา หากมีเศรษฐกิจครอบครัวที่ดี พื้นฐานตรงนี้จะสร้างโอกาสให้เยาวชนได้เช่นกัน ไม่เพียงแต่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนต่อไปยังชั้นอุดมศึกษาได้

แนวทางในการพัฒนาในอนาคตที่จะต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง และมีความต่อเนื่อง ด้วยความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องการในเรื่องของแหล่งทุน ควรมีการจัดมอบทุนอย่างต่อเนื่อง เข้าไปให้ความช่วยเหลือประจำปี และติดตามผล เพราะกลไกติดตามนั้นเป็นกลไกที่จะทำให้เกิดความต่อเนื่อง หลังจากติดตามอย่างต่อเนื่องแล้ว ควรลงวัดผลหลังจากลงมือทำไปแล้ว เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ว่าหน่วยงานที่ได้เข้ามาดูแลนั้น เมื่อมีการติดตามผลมีการพัฒนาไปมากน้อยแค่ไหน มีผลเปลี่ยนแปลงไปทิศทางใด และเพื่อปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ไปทุกปี

สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการกำหนดนโยบายสาธารณะ (public policy development) (บุษิตา สังข์แก้ว และ พันธรัักษ์ ผูกพันธุ์, 2560) ที่จะต้องตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนว่า เกิดขึ้นจากอะไร และจะจัดให้มีการแก้ไขได้อย่างไร นโยบายสาธารณะที่จะกำหนดให้กับกลุ่มชาติพันธุ์นี้ไม่จำเป็นต้องเจาะจงลงไปเฉพาะดาราอั้ง แต่ถ้าครอบคลุมไปทุกกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และรัฐมีอำนาจในการออกนโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ เพื่อปรับไปในทิศทางที่ดีขึ้น และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องการได้รับการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษิตา สังข์แก้ว, พันธรัักษ์ ผูกพันธุ์, 2560 ที่วิจัยไว้เกี่ยวกับการพัฒนานโยบายการพัฒนาโอกาสและการพัฒนาการศึกษานั้นควรทำให้สถานที่การศึกษานั้นมีคุณภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่ ทั้งในเมืองและชนบท ให้มีมาตรฐานเสมอกัน

รวมถึงรัฐบาลควรจะมีงบประมาณที่จะสนับสนุนคนกลุ่มนี้ให้มากพอ อีกทั้งการพัฒนาในระดับนโยบายนั้น ควรมีองค์กรส่วนปกครองท้องถิ่นเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาด้วย เพื่อให้เข้าใจจริง ๆ ว่าคนกลุ่มนี้ขาดอะไร มีปัญหาอะไร และจะต้องพัฒนาตรงไหน ให้ผู้นำในระดับส่วนท้องถิ่นสำรวจปัญหาเพื่อเสนอต่อให้กับรัฐบาลได้แก้ไขปัญหานั้นได้ อีกทั้งในเรื่องของหลักสูตรแกนกลางที่สามารถผสมผสานไปกับหลักสูตรของกลุ่มชาติพันธุ์ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ว่าบริบทหรือพื้นที่ไหนต้องปรับใช้หลักสูตรผสมผสาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเป็นหน่วยงานที่จะเข้ามาดูแลอย่างต่อเนื่องและมีความสม่ำเสมอ รวมถึงการผลักดันให้เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้งได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นตอนปลาย ที่ไม่เพียงแต่เป็นเฉพาะมัธยม แต่รวมไปถึงระบบการศึกษาอื่นเช่น อาชีวะ หรือ การศึกษานอกตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมความรู้และได้ศึกษาต่อได้ระดับชั้นที่สูงขึ้น
2. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ควรเข้ามามีบทบาทในเรื่องของพัฒนาแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้มีอาชีพที่มั่นคง และหลากหลาย สามารถประกอบอาชีพอื่นได้ ถึงแม้ว่าว่างงานจากช่วงเกษตรกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายผลการวิจัยศึกษาประเด็นเรื่องการศึกษาที่ไม่จำกัดเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากการศึกษาอื่นที่นอกเหนือจากสายสามัญก็ยังมีอยู่ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาคณะบังคับ
2. ควรศึกษาการจัดการระบบการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในระแวกใกล้เคียงของหมู่บ้านห้วยจะนู จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบผลจากการศึกษาครั้งนี้

บรรณานุกรม

- Al-zawahreh, A., & Al Madi, F. (2012). The Utility of Equity Theory in Enhancing Organizational Effectiveness. *European Journal of Economics, Finance and Administrative Sciences*.
- Castelli, L., Ragazzi, S., & Crescentini, A. (2012). Equity in Education: A General Overview. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 69, 2243-2250.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.194>
- George J. Andreopoulos. (2004). ethnic cleansing. In.
- Hussein Ibish. (2014). Second World War record of Muslims is worth marking. Retrieved from <https://www.thenationalnews.com/opinion/comment/second-world-war-record-of-muslims-is-worth-marking-1.462418>
- MICHAEL ALPERT. (2009). Spain and the Jews in the Second World War. *Jewish Historical Studies*, 42.
- Schimmelfennig, F. (2010). Integration Theory. In (pp. 37-59).
- THE WGU IMPACT. (2564). An Overview of Equity in Education. Retrieved from <https://www.wgu.edu/blog/overview-equity-education2107.html#close>
- U.S. Department of Health and Human Services Office of Minority Health. (1997). Explanation of Data Standards for Race, Ethnicity, Sex, Primary Language, and Disability. Retrieved from <https://minorityhealth.hhs.gov/omh/browse.aspx?lvl=3&lvlid=54#:~:text=The%20OMB%20minimum%20categories%20for,and%20Not%20Hispanic%20or%20Latino.>
- United Nations. (1945). Human Rights. Retrieved from <https://www.un.org/en/global-issues/human-rights#:~:text=Human%20rights%20are%20rights%20inherent,and%20education%20and%20many%20more.>
- United Nations. (1989). Convention on the Rights of the Child. Retrieved from <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

workpointTODAY | Writer. (2561). อุปสรรคการศึกษา ของเด็กชนกลุ่มน้อย (ตอน 5). สืบค้นจาก <https://workpointtoday.com/อุปสรรคการศึกษา-ของเด็ก/>

โกศล ศรีมณี. (2524). สภาพและปัญหาการศึกษาของโรงเรียนชาวเขาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก,

กลุ่มโฮมสเตย์บ้านปางแดงใน. แกลลอรี่รูปภาพกลุ่มชาติพันธุ์ดาราอั้ง. สืบค้นจาก <https://cbtchiangmai.org/detail.php?id=14>

ชนิษฐา คงรักเกียรติยศ. (2563). อัตราความยากจนของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว. สืบค้นจาก <https://www.worldbank.org/th/news/press-release/2020/03/03/thailands-poverty-on-the-rise-amid-slowing-economic-growth>

ดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล. (2559). หลังข้ามเส้นพรมแดนสถานะตามกฎหมายของคนย้ายถิ่น (กรณีชนกลุ่มน้อย) นิติสังคมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 9.

ดรุณี บุญครอง. (2561). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐. สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 17.

นงลักษณ์ อัจฉปัญญา. (2563). เด็กเกือบ 260 ล้านทั่วโลกไม่ได้เรียนหนังสือ ผลมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษารุนแรงขึ้น. สืบค้นจาก <https://www.eef.or.th/8634-2/#:~:text=องค์การการศึกษา%20วิทยาศาสตร์และ,ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา>

นิติพล คงสมบูรณ์. (2559). ปัญหาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทย. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน)). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิภาพรณ เจนสันติกุล. (2561). โอกาสและคุณภาพ: ความแตกต่างทางพื้นที่และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา. Paper presented at the การประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8, นครปฐม.

นิสาพร วัฒนศัพท์, สุวนิดา บุญวรรณ, และ ศิวาพร ไชยเจริญ. (2559). ช่วงชั้นทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม และการอธิบายถึงความเป็นประชากรกลุ่มเปราะบางในสังคม. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 10. สืบค้นจาก

https://kb.hsri.or.th/dspace/bitstream/handle/11228/4633/hsri_journal_v10n4_p362.pdf?sequence=3&isAllowed=y

- บุษิตา สังข์แก้ว, และ พันธรัักษ์ ผูกพันธ์. (2560). สถานภาพและแนวทางการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ กรณีศึกษา อำเภอแม่สลด จังหวัดตาก. สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/290336>
- ประสิทธิ์ ลีปรีชา. (2557). กระบวนทัศน์การศึกษาชาติพันธุ์สัมพันธ์. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง, 10.
- ประหยัด พิมพ์. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร, 7.
- พระวัชชัย อนามโย, และ อุทัย สติมัน. (2559). การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนว อปภิธานนิยธรรม 7 ในชุมชนตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์.
- มูลนิธิโครงการหลวง. (2555). สิทธิชนเผ่าในประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.royalprojectthailand.com/node/1731>
- รัชต์ แสงมเหหมัด. (2560). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 8. สืบค้นจาก <https://kpi-lib.com/library/en/books/kpibook-23888/>
- วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ. (2558). ปัญหาการศึกษาไทย : การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 15. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/eduthu/article/view/49297/40898>
- ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์. (2545). ดารารั้ง : คนชายขอบสองแผ่นดิน. วารสารสังคมวิทยา มานุษยวิทยา ฉบับ มานุษยวิทยาท่าพระจันทร์, 21.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2565).ฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/site/about>
- สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย. (2564). ชนเผ่าดาราอาง (Dara-ang/ Ta'ang). สืบค้นจาก <https://impect.or.th/2021/01/21/ชนเผ่าดาราอางdara-ang-taang-2/>
- สยาม อรุณศรมกรต, และ ยงยุทธ วัชรดุลย์. (2559). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติเพื่อโลกอนาคต. วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย, 11.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. สืบค้นจาก

<https://www.pcccr.ac.th/filesAttach/OIT/O3/1.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, และ กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย : งานวิจัยและความ
ท้าทาย.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). สืบค้นจาก

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

อภิชาติ ภัทรธรรม. (2557). ชนเผ่าดาราอั้ง หรือปะหล่อง. วารสารการจัดการป่าไม้, 8. สืบค้นจาก

https://kukrdb.lib.ku.ac.th/journal/JFM/search_detail/result/333414

อรอนงค์ ทวีปรีดา. (2559). การกระจายและความเท่าเทียมของโอกาสทางการศึกษาและบทบาท
การใช้จ่ายของภาครัฐ. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

อัสชวรณ เปะหะ. (2560). ปัญหาการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ กรณีศึกษา:
บ้านห้วยหยวกป่าโซ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วิทยาลัยพัฒน
ศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สืบค้นจาก

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_6030080094_8954_9185.pdf

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

- 1.1. ชื่อ
- 1.2. เพศ
- 1.3. อายุ
- 1.4. อาชีพ

ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดมุมมองด้านการศึกษา

2.1 ท่านเคยทราบสาเหตุและอุปสรรคที่ส่งผลทำให้เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่ง ไม่สามารถศึกษาต่อมัธยมปลายหรือไม่

2.2 ท่านเคยทราบมาก่อนหรือไม่ว่าระดับการศึกษาภาคบังคับมีกี่ปี

2.3 ท่านเห็นความสำคัญของการศึกษามากน้อยเพียงใด

2.4 ท่านต้องการให้ผู้ปกครองชุมชนหรือผู้ปกครองท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือไม่

2.5 ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านเรียนต่อไปจนถึงระดับการศึกษาใด

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับมาตรการการหาแนวทางส่งเสริม

3.1 ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมหรือสนับสนุนอะไรบ้าง เพื่อพัฒนาระบบและโอกาสที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ท่านคิดว่าควรมีหน่วยงานใดที่ควรมีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในส่วนนี้บ้าง

3.3 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับการมีมาตรการสร้างโอกาสให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้มีโอกาสเข้าถึงระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.4 ท่านคิดอย่างไรกับการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน ที่นำเอาภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์มาผสมผสานกับหลักสูตรแกนกลาง (นักเรียนในกลุ่มชาติพันธุ์สามารถเรียนได้โดยไม่ต้องละทิ้งความเป็นตัวเองหรือไม่เป็นกังวลเกี่ยวกับเรื่องการปรับตัว)

3.5 ท่านคิดอย่างไรกับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเรื่องการใช้ชีวิต ทักษะอาชีพที่สามารถนำไปใช้จริง ยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานการศึกษา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุกัญญา จันทรทิพย์
วัน เดือน ปี เกิด	26 กันยายน 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2563 เอกปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

